

ΑΤΤΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Συνδρομή ἐν Ἑλλάδι ἐτ. δρ. 10. Ἐξάμ. δρ. 5. — Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἐτ. φρ. χρ. 12. Ἐξάμ. φρ. 6. — Τιμὴ φύλλου λ. 30. Ἐξωτερ. λ. 50.

Ἐκδίδεται δις τοῦ μηνὸς τῆ 15 καὶ 30. — Γραφεῖον ἐν ὁδῷ Φιλελλήνων ἀριθ. 24.

ΑΘΗΝΑΙ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1892

ΔΙΕΤΘΥΝΤΑΙ Ν. ΨΕΥΔΕΣΗΣ — Ψ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΕΤΟΣ Δ' - ΑΡ. 13

ΖΩΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ — ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ — ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἐπὶ τῆ παρουσίᾳ κιτρίνης σφαίρας.

Ἐπερδιέγερσις νευρομυϊκή.

Ἐπὶ τῆ παρουσίᾳ σφαίρας ἐρυθρᾶς ἢ κυανῆς

Ἐν καταληψίᾳ εἰς τιτανικὴν δύσπασιν.

ΖΩΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ — ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ — ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Τού περιεργωτάτου τούτου ζητήματος ἡ ἱστορία συγχέεται μὲ τὴν τοῦ θαυμασίου ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔχει τὰς πηγὰς τῆς εἰς παναρχαιοτάτους χρόνους ὡς καὶ αὐτὴ ἢ καταγωγὴ τῆς λέξεως, Μαγνητισμός, μαρτυρεῖ.

(Ὁ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι Μάγνης λίθος ἢ χάριν συντομίας Μάγνης καλούμενος ἐσήμαινε λίθον τοῦ ρεύματος ἢ τοῦ μαγικοῦ πνεύματος).

Τὴν ἰδέαν τοῦ μαγνητισμοῦ ἀνευρίσκωμεν ὑπὸ διαφόρους διατυπώσεις καὶ ὀνομασίας εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς περιόδους τῆς ἱστορίας· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν μάγων τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου μέχρι τῶν γοντειῶν τοῦ Mesmer.

Πρῶτος, ὡς γνωστόν, ὁ ἐπιτίθειος οὐτός βιενναῖος ἰατρός τὸ 1775 ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ χάους τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐκρησάμευσεν οὕτως εἰπεῖν ὡς πρωταπόστολος κατ' ἀρχὰς ἐν Αὐστρία, εἶτα ἰδίως ἐν Παρισίοις, ὑποστηρίξας ὡς ἄλλος Παρακέλδος τὰς θεωρίας αὐτοῦ περὶ ὑπάρξεως ρεύματος παγκοσμίου, ὄπερ ὠνόμαζε Ζωϊκὸν Μαγνητισμὸν, καὶ ὄπερ ἠδύνατο νὰ μεταδοθῆ ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον.

Αἱ θεωρίαι αὐτοῦ, ἀσαφεῖς τὰ πολλὰ καὶ συγκεχυμέναι, ἐτελειοποιήθησιν σὺν τῷ χρόνῳ διὰ μεταγενεστέρων ἐρευνητῶν Puységur, Petetin, Faria κλπ. μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγγλοῦ χειρουργοῦ Braid, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1843 ἄρχεται τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ παρατηρήσεων καὶ ἐγκαινιάζει πρᾶγματι τὴν ἐπιστημονικὴν σπουδὴν τοῦ ζητήματος τούτου.

Μετὰ τοῦτον ἄλλοι ἀξιόλογοι παρατηρηταί, ὡς ὁ Azam ἐν Bordeaux τὸ 1885 κλπ., συνεχίζουσιν τὴν σπουδὴν τῶν φαινομένων τοῦ ὑπνωτισμοῦ μέχρι τῆς νεωτέρας περιόδου, ἣν χαρακτηρίζουσιν αἱ λαμπραὶ ἐργασίαι τῶν Richet, Charcot, Dumomptallier Chambart, Liebault, Bernheim, Pitres, Brémond, Feré, Bourneville, Marie, Grasset, Luys κλπ. ἐν Γαλλίᾳ, Heidenhaim, Grutzner, Berger, Bauler, Reiger Preyer, ἐν Γερμανίᾳ καὶ τῶσων ἄλλων.

Τὶ εἶνε λοιπὸν ὁ Ζωϊκὸς Μαγνητισμὸς ἢ ἄλλως Ὑπνωτισμὸς;

Εἶνε μία ἔκτακτος φυσιολογικὴ κατάστασις τοῦ νευρικοῦ συστήματος.

Μία νεύρωσις, ἣν προκαλεῖ τις εἰς ἄτομα προδιατεθειμένα.

Εἷς ψευδοῦπνος, ὃν ἐπιβάλλει τις τεχνικῶς καὶ καθ' ὃν τὸ ὑπνωτιζόμενον ἄτομον χάνει κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν ἰδέαν τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως καὶ τοῦ ἐξω κόσμου.

Οὕτω περίπου ὀρίζεται ἐκ τῶν ἐνόητων ὁ ὑπνωτισμὸς.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ ὁμως νὰ εἰπῶμεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τοῦ Ζωϊκοῦ Μαγνητισμοῦ εἶνε πλέον εὐρύ, αἱ δὲ σχετικαὶ κατακτήσεις τῆς ἐπιστήμης ἀναλόγως ἀνεπαρκεῖς, ὥστε πᾶς μέχρι τοῦδε ὀρισμὸς εἶνε ἀτελής διὰ νὰ σημάνη τὴν φύσιν καὶ οὐσίαν τοῦ ζητήματος τούτου.

Διάφοροι τοῦ ὑπνωτισμοῦ καταστάσεις

Ἀπὸ τῆς ἐν ἐργηγόρσει καταστάσεως μέχρι τῶν κλασικῶν καλουμένων φάσεων τοῦ μεγάλου ὑπνωτισμοῦ ὑπάρχει ἀληθῶς σειρά διαφόρων ἄλλων ἐλαφρῶν μορφῶν αἵτινες δὲν περιεγράφησαν εἰσέτι τελείως, καταστάσεις διάμεσοι κληθεῖσαι (etats intermediaires) καὶ ἀποτελοῦμεναι ἐκ μικτῶν συμπτωμάτων τοῦ μεγάλου ὑπνωτισμοῦ.

Εἰς ταύτας ὑπάγεται ἡ λεγομένη γοντεία (Fascination de Brémond) καὶ ἄλλαι ἀποτελοῦσαι τὸν μικρὸν καλούμενον ὑπνωτισμὸν.

Μέγας Ὑπνωτισμὸς

Εἰς τὸ γόνιμον παρατηρητικὸν τοῦ ἐπιφανοῦς καθηγητοῦ τῆς Salpêtrière Charcot ὀφείλομεν τῷ ὄντι τὴν διαλευκανσὴν καὶ ἐπιστημονικὴν περιγραφὴν τῶν φάσεων τοῦ μεγάλου ὑπνωτισμοῦ. Εἶνε δ' αὐταί, ὡς γνωστόν, τρεῖς.

Καταληψία, Ληθαργία καὶ Ὑπνοδασία

Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ὑπνωτικὰς καταστάσεις ὁ ἀκόλουθος δεσπόζει νόμος:

Ἡ λειτουργικὴ ἄρμονία τοῦ ὑπνωτιζόμενου ὀργανισμοῦ διασάλευται βαθῶς, ἵτοι αἱ μὲν τῶν αἰσθήσεων ἀποκοιμίζονται καὶ ἀπρακτοῦσι, οἷα λ. χ. μεταξὺ ἄλλων ἢ τοῦ ἀνωτάτου κέντρου, τ. ἔ. ἢ συνειδησις τοῦ ἐγώ, αἱ δὲ τοῦναντίον ὀξύνονται εἰς βαθμὸν ὑπερβαίνοντα τὰ ὅρια τῶν σημερινῶν γνώσεων τῆς ἐπιστήμης. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ θαυμάσια ἀληθῶς φαινόμενα ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν βραχεία περιγραφῆ εἰς τὰ σχετικὰ πειράματα (ὑπεραισθησία — τηλαισθησία κλπ.)

Καταληψία

Ἐν ἄτομον ὑπνωτιζόμενον δυνατόν νὰ ἐμπέσῃ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ευθύς ἅμα τῇ ὑπνωτίσει ἢ καὶ νὰ τὸ μεταφέρωμεν ἐκ τῆς ληθαργίας, ἀπλῶς ἀνοίγοντες τοὺς ὀφθαλμούς του.

Τὰ ἐξέχοντα φαινόμενα τῆς καταστάσεως ταύτης εἰσι τὰ ἐξῆς:

Φυσιολογία ἀπαθής, οἱ ὀφθαλμοὶ τὰ μέγιστα ἀνοικτοί, τὰ βλέφαρα δὲν κλείουσιν ὑπὸ οἷον δῆποτε ἐρεθισμὸν, τὰ δακρυα μένουσιν ἐντός των παρεῶν, ἢ διεκθυσίαι τοῦ βλεφάρου τοῦ καταληπτικοῦ εἶνε ὑπὸ τῆς ἀπόλυτον κυριότητι τοῦ πειραματιστοῦ, ὅστις δύναται νὰ το προσπλῶνῃ ὅπου ἂν αὐτὸς θελήσῃ διὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ δακτύλου του· ἢ αἰσθήσις τοῦ δέγματος καταστραφένου.

Ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἢ ὄρασις καὶ ἀκοὴ διατηροῦνται μέχρι τινὸς βαθμοῦ.

Χαρακτηριστικὴ εἶνε κυρίως ἡ κατάστασις τοῦ καταληπτικοῦ, καθ' ἣν δύναται νὰ διατηρήσῃ πάσας τὰς διδομένας αὐτῷ φάσεις, τῶσων ὥστε νομίζει τις ὡς ἂν ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ νὰ εἶχε σύστασιν κηροῦ.

Οἱ βραχιόνες, οἱ πόδες, ἡ κεφαλὴ, ὁ κορμὸς διατηροῦν τὰς θέσεις, ἃς δίδει ὁ πειραματιστής, ἀκίνητοι ὡς ἄγαλα.

Περίεργον δὲ ὅτι αἱ διάφοροι φάσεις τοῦ καταληπτικοῦ ἐπενθυμίζουσιν ἀσυνειδήτως εἰς τὸν ἐκθέσαν καὶ τὰς ἀναλόγους ψυχικὰς καταστάσεις καὶ ἰδέας.

Λ. χ. ἐὰν τῷ φέρετε τὴν χεῖρα εἰς τὰ χεῖλη του, πάραυτα ἡ φυσιολογία αὐτοῦ ἀποπνέει φιλικώτατον μειδίαμα.

Ἐὰν τοῦ κλείσῃτε τὴν παλάμην, ἐξαγριούται εἰς στάσιν πάλης! Τοῦ σταυρόνετε τὰς χεῖρας του καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκφράζει ἀμνηχανίαν.

Ἐὰν τὸν θέσῃτε εἰς τὰ γόνατα, ὑψοῦντες ἠνωμένας τὰς χεῖρας του, λαμβάνει ἀμέσως φυσιολογίαν προσευχομένου μετὰ βαθείας εὐλαθείας ὡς νὰ εὐρίσκειται πρὸ ἐκκλησιαστικῆς εἰκόνας· καὶ τόσα ἄλλα ἀνάλογα φαινόμενα δύναται τις νὰ φαντασθῆ, τελούμενα κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ πειραματιστοῦ.

Ἀξιοσημειώτως εἶνε καὶ ἡ ἄλλοτε παρατηρουμένη τετανικὴ οὕτως εἰπεῖν σκληρότης τῶν μυῶν τοῦ καταληπτικοῦ.

Ὡς βλέπει τις εἰς τὴν εἰκόνα (4), γυνὴ διατελοῦσα ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐπικρέμαται ὡς σάνις ἐπὶ τῶν καθισμάτων, ὅπως ἐτοποθέτησε ταύτην ὁ πειραματιστής.

Καὶ βάρη ἀκόμη ἐπιτιθέμενα ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῆς δὲν εἶνε ἱκανὰ νὰ τὸν κάμψωσι.

Ὅπως τὰς διαφόρους στάσεις, οὕτω καὶ τὰς διαφόρους κινήσεις δύναται νὰ διατηρήσῃ πιστῶς ὁ ἐν καταληψίᾳ διατελῶν. Ἐὰν λ. χ. δώσῃτε εἰς τὸν βραχίονά του ὄθισιν τινα ταλαντευτικὴν ὁ βραχίων του ἐξακολουθεῖ νὰ κινῆται αὐτομάτως, ὡς ἐκρεμμένη, χωρὶς οὕτως νὰ ἔχη συνειδησιν τούτου, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς καταληπτικῆς καταστάσεως.

Ἀνάλογα περίπου εἶνε καὶ τὰ φαινόμενα τῆς φυσικῆς καταληψίας

Ὁ Saint-Bourdain ἀναφέρει τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴν παρατήρησιν τοῦ Tissot.

«Μία κόρη πέντε ἐτῶν ἀγανακτήσασα, λέγει, κατὰ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἡμέραν τινα διότι αὐτὴ τῆς ἀφήρσε κατὰ τὸ φαγντὸν ἐν τεμάχιον ὄπερ τῆς ἤρσε καὶ εἶχεν ἐκλέξει δι' ἑαυτὴν, ἔγεινεν αὐτοστιγμὴ σκληρὰ ὡς ξύλον. Ἡ χεῖρ, μὲ τὴν ὁποῖαν ἀπεπειράτο νὰ λάβῃ τὸ φαγντὸν τῆς ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἔμεινεν εἰς ἣν εὐρέθη θένδιν ἀκίνητος· παρετήρει δὲ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς βλοσυρῶς· ἂν καὶ τῇ ὁμίλων μὲ δυνατὴν φωνὴν καὶ τὴν διήγειρον μὲ ὅλα τὰ ζῶηρά μέλα δὲν ἤκουε ποσῶς· δὲν ἐκίνηε οὔτε τὸ στόμα οὔτε τὰ χεῖλη· ἐδάδιζε μόνον ὅταν τὴν ὄθουν καὶ τὴν ὄδηγουν διὰ τῆς χειρὸς ὡς ἀνδρείκελον...»

Ληθαργία.

Ὁ ὑπνωτιζόμενος συχνὰ πίπτει κατ' εὐθείαν εἰς τὴν ληθαργικὴν κατάστασιν ἢ δυνάμεθα νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς ταύτην ἐκ τῆς καταληψίας, κλείοντες ἀπλῶς τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ.

Ἴδου ποῖα εἶνε ἡ εἰκόνα τοῦ ἐν ληθαργίᾳ δυσισθέντος:

Μετὰ τινὰς δονήσεις τῶν βλεφάρων οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ κλείονται, γίνεται σιω-

πνλός, ή νόσος του κατατρέφεται, καθόσον συµμετέχει και ό εγκέφαλος εις τήν κατάπτωσιν ταύτην του όργανισµού, μόνον δέ τώ νωτιαίον σύστημα ζή. 'Η κεφαλή αυτού μετά τών λοιπών µελών του σώματος κείνται ως μάζα πλαδαρά, άνευ στηρίγματος, εις τήν διάθεσιν του πειραµατιστού.

'Ο κατά τώ φαινόμενον πτωµατικός ούτος όργανισµός εγκλείει ένδιαφέροντα τή δυντι και έκτακτα φυσιολογικά φαινόμενα.

'Η αισθητικότης του δέρµατος και τών βλεννούµένων (άφή, πόνος) είνε κατεστραµμένη· δύνασθε νά διατρυπήσθε όσον θέλετε τώ δέρµα αυτού µε καρφοβελόνην ή άλλο τι αιχμηρόν χωρίς νά παραγάγητε τήν ελαχίστην αισθησιν πόνου, πολλάκις δ' ούτε αίµα έκρέει.

'Αντιθέτως πρós τās λειτουργικās ταύτας σθέσεις άλλαι τών αισθήσεων ευρίσκονται τούναντίον εις θαυµασίαν έντασιν.

'Εάν ψαύσωµεν τώ δέρµα είτε και μακρόθεν εάν έρεθίσωµεν άκόµη τουτό κατά τώ έσωτερικόν μέρος του άντιδραχίου άτόµου ληθαργικού, πάραυτα σύσπασις τής χειρός παράγεται τόσφ ισχυρά ώστε άδύνατον νά έκτείνη τις ταύτην (βλέπε εικόνα (1)).

'Ο δυσκεννίκτος ούτος σπασµός έντούτοις καταστρέφεται εύκολώτατα δι' άπλής τριβής επί του άντιθέτου µέρους του άντιδραχίου, τών άνταγωνιστών δηλ. µυών.

Και εις άλλα του σώματος µέρη, οίον εις τώ πρόσωπον και άλλαχού, παρομοίως συσπάσεις δύνανται τις νά προκαλέσθ.

'Η υπερεριστικότης αύτη του νευροµυϊκού συστήµατος, παρατηρηθείσα υπό του Charcot αποτελεί έν έκ τών καλουµένων σωματικών σημείων τής ληθαργίας.

'Αλλά και ή όρασις του έν ληθαργία διατελοῦντος, ένφ φαίνεται κατεστραµμένη, καθόσον ό ληθαργικός µε τούς όφθαλμούς πάντοτε κεκλεισµένος, κείται ως πτώµα χωρίς νά δλέπη ούτε νά όμιλή ούτε νά αισθάνεται, έν τούτοις εγκλείει θαυµασίαν όπτικήν έντασιν, ως έδειξαν τά σχετικά πειράµατα έν Παρισίοις, άπερ νύτυχόσαµεν νά παρακολουθήσωµεν.

Τούτων αναγράφου έν, λίαν χαρακτηριστικόν, όπερ μεταξυ άλλων εξετελέσθη εις τώ νοσοκοµείον Charité υπό του κ. Luys.

Πρόκειται περί γυναικός εις άκρον ύπνωτισίμου.

Σηµειώτέον έκ τών προτέρων, ότι ή γυνή αύτη, έφ' ής έπειραµατίσθηµεν και ήµεις εις τήν οικίαν µας ένώπιον άγαπητού μου συναδέλφου και άλλων, διηγείτο ήµίν ως και εις τόν κ. Luys, ότι είχε τήν ιδιότροπον ιδιότητα νά άγαπή πολύ τώ κίτρινον χρώµα και νά άποστρέφεται τώ κυανού ή έρυθρόν, άπερ και άπέφευγεν εις τās ένδυµασίας της. Τώ έξής λοιπόν πείραµα σχετικώς πρós τήν ιδιότητά της ταύτην έτέλεσεν ήµέραν τινά όκ. Luys.

Τήν ύπνωτίζει, πιέζων άπλώς τώ άκρον του ώτος της και βυθίζεται αύτη άμέσως εις ληθαργίαν· τοποθετεί άκολούθως πρò αύτης πίνακα ξύλινον άρκετού πάχους, όστις έχώριζε αυτόν άπό τήν ύπνωτισθείσαν ως διάφραγμα, διά νά µη βλέπη αύτη ό,τι ένείργει ούτος όπισθεν του πίνακος ιστάµενος. 'Αφού έτοποθετήθησαν ούτω,

έξάγει ό πειραµατιστής έκ τής τσέπης του ύέλινον σφαίραν κίτρινην και κρατεί ταύτην εις χείρας του· δέν παρήλθον όλίγαι στιγµαί και βλέποµεν µε έκπληξίν µας τήν τέως ληθαργικήν γυναικα έξεγερθεΐσαν έκ του ληθαργου εις ύπνοβασίαν· φαιδρά δέ και µειδιώσα, µε φυσιολογίαν άποπνεύσαν εύχαρίστησιν, σπεύδει πρós τώ όπισθεν του πίνακος µέρος, έλκοµενήν τρόπον τινά και άναζητούσα τι όπερ τή ένέπνεε τήν χαράν και όπερ ήτο προφανώς ή υπό του πειραµατιστού κρατούµην κίτρινη σφαίρα, ήν συλλαµβάνει αύτη και περιπτύσσεται έν τελεία γοητεία και έκστάσει (βλέπε εικόνα (2)).

'Αντικαθιστά ό πειραµατιστών τήν σφαίραν δι' άλλης επίσης µέν κίτρινής αλλά πεντάκις, έξάκις µεγαλειτέρας και ή χαρά τής γυναικός πενταπλασιάζεται, εξαπλασιάζεται έκ διαµέτρου ούτως ειπεΐν πρós τά µεγέθη τής σφαίρας!

'Αφαιρούνται τέλος αι σφαίραι πάσαι και ή φαιδρότης τής γυναικός έξατµίζεται, άκαριαίως, περίλυπος δέ και έσθεσµένη πίπτει αύτη βυθισθείσα έκ νέου εις ληθαργίαν.

'Επαναλαµβάνεται άμέσως τώ πείραµα µε τήν διαφοράν ότι τόρα ό πειραµατιστής κρατεί, όπισθεν πάντοτε του πίνακος τοποθετηµένος, σφαίρας χρώµατος κυανού ή έρυθρού άντι του πρῶην κίτρινου και όλως άντίθετος εικών έκτελύσεται ένώπιόν µας: ή γυνή έξεγείρεται µέν έκ του ληθαργου εις ύπνοβασίαν αλλά έντρομος και έξηγηρωµένη (βλέπε εικόνα (3)). 'Εν σφoδρῃ τέλος διεγέρσει έφορµή όπισθεν του πίνακος και επιτίθεται κατά τής κυανής ή έρυθράς σφαίρας ήν άπωθεί μετά πολλής άποστροφής και άπαρεσκείας. 'Αφαιρεθείσης τότε τής σφαίρας υπό του πειραµατιστού επαναπίπτει άμέσως ή γυνή εις τήν ληθαργικήν γαλήνην.

'Επαναλαµβάνει διά τελευταίαν φοράν τώ πείραµα ό κ. Luys επαλάσσων όπισθεν του πίνακος ότε µέν τήν κίτρινην ότε δέ τήν κυανήν ή έρυθράν και αναπαράγεται τώ ποικίλον θέαµα, καθ' ό ήν λόγω γυνή έχαιρεν ή έξηγηριούτο αναλόγως τών παρουσιαζοµένων χρωµάτων τών σφαιρών.

'Ητο τέλος δι' αύτήν, όπως και έν έγρηγορσει, πάντοτε τώ µέν κίτρινον χρώµα τής σφαίρας σύµβολον χαράς τώ δέ έρυθρόν ή κυανούν λύπης και άποστροφής.

Φανερόν λοιπόν ότι ή γυνή αύτη έν τή ληθαργία βυθισµένη έδλεπε τās φωτεινάς άκτίνας τών σφαιρών διά µέσου του παρεκτεθειµένου πίνακος όπως ακούοµεν τās ήχητικές δονήσεις διά μέσου διαφράγµατός τινος.

Πλείστα τέλος τοιαύτα πειράµατα µαργουοῦσι περί τών θαυµασίων τούτων λειτουργικών υπερδιεγέρσεων κατά τās ύπνωτικές καταστάσεις.

Πόσον χρόνον δύναται τις νά µείνη ύπνωτισµένος :

'Η διάρκειά του ύπνωτισµού δέν είνε βεβαίως όρισµένη· ποικίλλει αύτη φυσικῶ τῶ λόγω αναλόγως τής καταστάσεως του άτόµου άπό στιγµάς µέχρι μακροτέρου χρόνου.

'Υπό πολλών συγγραφέων σηµειοῦνται

ύπνωτισθέντες, οίτινες άφύπνίσθησαν μετά μήνας όλοκλήρους.

'Ο Delatour λέγει (dans l' Heures, journal magnetique):

«Σιχνάκις άφίνα τούς ύπνοβάτας μου κοιµισµένους όλην τήν ήµέραν µε τής όφθαλμούς άνοικτούς διά νά κάµνω τας παρατηρήσεις μου.

Μοί συνέδη, λέγει, νά παρατείνω επί 14—15 ήµέρας τήν ύπνοβασίαν µιάς νεάνιδος, ήτις, διατελοῦσα έν τή ύπνωτικῇ ταύτη καταστάσει, έξηκολούθει κανονικώς τās εργασίας της, ως νά ήτο έξυπνος. "Όταν δ' άφύπνίσθη, εύρέθη ως ξένη εις τήν οικίαν και ούδόλως ήτο ένήµερος τών έν αύτῇ διατρεξάντων».

'Ετερος µαγνητιστής, ό Chardel, άπεκοίµισε δύο νεάνιδας κατά τόν χειµώνα και τās έξύπνισε μετά πολλούς μήνας, εις τώ µέσον τής άνοίξεως. "Όταν άφύπνίσθησαν, έµειναν έκπληκτοι, βλέπουσαι τά φύλλα και άνθη τών δένδρων, τά όποια είχαν άφήσει φυλλοροοῦντα και χιονοσκεπή (Aubin Gauthier, Histoire du magnetisme 1842. II. 3f3).

'Ο περιφημος κληρικός Faria, διατείνεται, ότι τινά τών ύποκειµένων του, έφ' ών έπειραµατίζετο, έκοιμήθησαν επί έτη όλόκληρα και έξύπνιζόµενα έλπισµόνου πᾶν ό,τι τοίς είχε συµβῆ κατά τήν μακράν αύτήν διάρκειαν του ύπνου των (Gille de la Tournette).

'Αλλά και οι ύστερικοί ύπνοι έχουσι παρομοίας διαρκειάς.

'Ο Charcot λ.χ. παρετήρησεν άρρωστον, ήτις έκοιμήθη 54 ήµέρας.

Και εις άρχαιοτέρους συγγραφείς, λέγει ό Pitres, εύρίσκει τις παραδείγµατα ύστερικού ύπνου, όστις διήρκεσε 2, 3, 6 μήνας.

Πολλάκις δέ διάσημοι ιατροί ήπατήθησαν έκλαδόντες τοιοῦτον ύπνον ως θάνατον.

'Αναγράφουµεν τήν έξής σχετικήν περιέργων παρατήρησιν του Pfindler :

«'Η δεσποινίς I. M., λέγει, δεκαπενταετής, κατελήθη υπό τετανικών παροξυσµών τόσον ώστε 5—6 άνθρωποι δέν ήδύναντο νά τήν συγκρατήσωσιν. "Επεσε δέ άκολούθως εις ληθαργίαν διαρκέσασαν επί τρείς έβδοµάδας. Πολλοί διακεκριµένοι ιατροί άπεφάνθησαν ότι μόλις ήδύνατο νά ζήση 2—3 ήµέρας.

Τήν έποµένην έσπέραν, καθ' ήν έτυχε νά ήµαι παρῶ τήν κλίνην της κάµνει µίαν κίνησιν, έγείρεται και φέρεται επάνω µου ως διά νά µε εναγκαλισθῆ και πίπτει άκολούθως ως νεκρά. 'Επί 4 ώρας δέν ήδύναµην νά εύρω έπ' αύτῆς οὔδέν σηµείον ζωής και έκαµα μετά τών κ. κ. Frank και Scoeffler όλας τās δυνατάς άπειράς διά νά διεγείρω έν αύτῇ σπινθηρά τινά ζωής: οὔτε τώ κάτοπτρον, οὔτε ή άµωνία, οὔτε οι νυγχοί, οὔτε αι καυτηριάσεις, ήδυνήθησαν νά µας δώσωσι σηµείον τι αισθήσεως αύτῆς.

'Ο γαλδανισθός άδύνατον νά προκαλέσθ τινά συστολήν.

'Ο κ. Frank, µάλιστα, άπεφάνθη ότι άπέθανε. 28 ώραι παρήλθον έκτοτε και οὔδεµία µεταβολή.

'Ενοµίσαµεν και ότι ήσθάνθηµεν όλίγην τήν όσμήν τής σήψεως.

Ὁ νεκρώσιμος κώδων εἶχε σημάνει. Αἱ φίλαι τῆς εἰρχοντο νὰ τὴν νεκροστολίσουν μὲ τὰ λευκὰ καὶ νὰ κοσμήσωσι τὴν κεφαλὴν τῆς μὲ στεφάνους καὶ ἄνθη. Τὸ πᾶν ἦτο ἔτοιμον διὰ τὸν ἐνταφιασμόν. Ὅπως πεισθῶ πόσον ἐπροχώρησεν ἡ πτωματικὴ σήψις τοῦ σώματός τῆς ξαναεπιῆγα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἀλλὰ ἡ ὄσμη τῆς σήψεως δὲν ἦτο νύξημένη ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρῖν.

Ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου ὅτε μοὶ

ἐφάνη ὅτι ἀντιλαμβάνομαι ἀσθενῆ τινὰ κίνησιν ἀναπνοῆς! Τὴν ἐξήτασα καὶ ἐκ δευτέρου καὶ εἶδα ὅτι δὲν ἤλατῶμην. Πάραυτα ἐνήργησα διεγερτικὰς ἐντρίψεις μετὰ μίαν δὲ καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἡ ἀναπνοὴ αὐξάνει, ἡ ἀρωστος ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μένει ἐμβρόντιος ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν νεκρικῶν προπαρασκευῶν· συνηλοῦσα δ' εἰς ἑαυτὴν μοὶ λέγει γελῶσα, «δὲν εἶνε ἀκόμη καιρὸς νὰ ἀποθάνω, εἶ-

μαι πολὺ νέα».

Τὸ φρικωδέστερον ἴδια κατὰ τὸν λυθαργικὸν αὐτῆς ὕπνον ἦτο ὅτι ἀντελαμβάνετο καὶ ἤκουεν ἡ δυστυχὴς τὰς προετοιμασίας τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῆς φοβερᾶς ταύτης καταστάσεως τῆς.

Ν. ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗΣ

Ἴατρος

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'.

ΑἰΠΟΛΟΣ ἢ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ ἢ ΚΩΜΑΣΤΗΣ

(Ἐπιγράφεται τὸ μὲν εἰδύλλιον τοῦτο Αἰπόλος, ἀπὸ τοῦ ἐρωτῆτος, ἢ Ἀμαρυλλίς ἀπὸ τῆς κόρης τῆς ἐρωμένης, ἢ Κωμαστῆς ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος· ἐπικωμάζει γὰρ τις τῇ Ἀμαρυλλίδι, τοῦ ὀνόματος μὴ δηλουμένου. Εἰκάσειε δ' ἂν τις τὸν ἐπικωμάζοντα Βάττον εἶναι· τοῦτον γὰρ ἀπόλον ὄντα δι' ἑτέρου ποιεῖ ὁ θεόκριτος προσδιαλεγόμενον Κορύδωνι καὶ τὸν ἔρωτα, ὃν εἶχε πρὸς τὴν Ἀμαρυλλίδα, ἐμφαίνοντα, φέροι δὲ ὁ ἐπικωμάζων μῆλα καὶ στεφάνους τῇ Ἀμαρυλλίδι· χάριν τοῦ προσδεχθῆναι· ἢ δὲ οὐδὲ λόγου αὐτὸν ἀξιοῖ· διὸ καὶ δυσθυμῆα τὸν βίον καταλῦσαι προήρηται· τὸ δὲ εἶδος ἐπικωμαστικόν· τὸν Τίτυρον οἱ μὲν κύριον, οἱ δὲ Σάτυρον εἶναι φασι.)

Ἵ τῆς Μερυλλίδας τῆ σπηλιᾷ θά πάω νὰ τραγουδήσω
κι' ὁ Τίτυρος μὲς ἴστο βουνοῦ τὰ γίδια θά μου βόσκη.

Ἄγαπημένε Τίτυρε, ἔχε τὸν νοῦ ἴστα γίδια
καὶ ἴστην πηγὴν ὀδηγᾷ τα κρῦο νερὸ νὰ πιοῦνε.

Τὰ ἴμμάτια σ' ἔχε τέσσερα ἴστον ξανθομάλλη τράγο,
τ' εἶνε βαρβᾶτος καὶ κτυπᾷ μὲ τᾷγρια κέρατά του.

Ἄχ! Μερυλλίδα μου γλυκεῖα, γιατί ἀπ' τῆ σπηλιᾷ σου
δὲν βγαίνεις ἔξω νὰ μου εἰπῆς — ἔλα, ποῦ σ' ἀγαπάω
Μὴ με μισῆς, σὰν ἔρχομαι κοντά σου δὲ σ' ἀρέσω
τ' ἔχω τὸ πρόσωπ' ἄσχημο, τᾷχω πυκνὰ τὰ γένεια;
θὲ νὰ με κάμη νὰ πνιγῶ αὐτῆ σου ἢ περηφάνεια.

Νά! δέκα μῆλα σοῦφερα, ἴσαν μοῦπες νὰ σου κόψω,
κι' ἄλλα πολλὰ, ἀγάπη μου, αὔριο θά σου φέρω.
Τὸ πάθος διέ, ποῦ τὴν καρδιὰ σπαρακτικὰ μου τρώγει.

Μέλισσα νᾶμουν ἢθελα· τῆ φτέρη νὰ περνοῦσα
ὀποῦ στολίζεσαι μ' αὐτῆ, καὶ ἴστη σπηλιᾷ νὰ ἐρχόμουν.

Τώρα κι' ἐγὼ ἐγνώρισα τὸν ἔρωτα· λιοντάρι
γιὰ μάνα θά τον βύζαξε μὲς στᾷγρια λαγκάδια,
αὐτὸς μὲ μάρανε· αὐτὸς σπαράζει τὴν καρδιὰ μου.

Γιατί, γλυκομματουσά μου, εἶσαι σκληρῆ, ἴσαν πέτρα;
ἄχ! ἔβγα, μαυροφρυδά μου, καὶ σφιχταγκάλιασέ με
καὶ φίλησέ με· τῆ ζωῆ τὸ φίλημά σου δίνει.

Τὸ στέφανο, ποῦ σοῦ πλεξά μὲ ὀροσερά λουλούδια
θά σχίσω, Μερυλλίδα μου, σὲ χίλια δυὸ κομμάτια,
ἂν δὲν ἐβγῆς ἀπ' τῆ σπηλιᾷ ν' ἀκούσω τῆ φωνῆ σου.

Ὠιμέ! δὲ μ' ἀποκρίνεσαι; ἄχ! γιὰ ζωὴ δὲν εἶμαι,
θά πάω νὰ πέσω νὰ πνιγῶ ἴστα κύματα ἐκεῖ κάτω·
Κι' ἂν δὲν μ' εὐρῆ ὁ θάνατος, θὲ νὰ σου γεινή ἢ γνώμη
γιατὶ ἢ φωτιὰ θὲ νὰ σβεσθῆ,* ποῦ καίει τὴν καρδιὰ μου.

Τὸ ξεύρω πῶς δὲν μ' ἀγαπᾷς... Μοῦ τῶπε ἢ μαργαρίτα.
Ἵστο δάσος ἴσαν ἐρώτησα τὰ ὀροσερά τῆς φύλλα
μοῦ εἶπαν ὄχι... κι' ἔπεσαν ἴστη γῆ κιτρινασμένα.
Μοῦ τῶπε καὶ μιὰ μάγισσα ποῦ ἴπισω ἀπ' τῆς θερίστρες
σ' ἔνα χωράφι ἐμάζεψε τᾷστάχυα, ποῦ ἀφίναν.
Τὴν ἀγαπᾷς, μοῦ εἶπε, σὺ· μὰ ἴκεινη δὲν σε θέλει.

Μὰ ἐγὼ, ξανθὴ μου, σ' ἀγαπῶ κι' ἐφύλαξα γιὰ σένα
μιὰν ἄσπρη γίδα, ποῦ γεννᾷ κατσίκια δυὸ τὸ χρόνο.
Μοῦ τὴν ἐζήτησε καὶ μιὰ μελαχροινὴ παρθένα
καὶ θά τὴν δώσω, ἀφ' οὗ ἐσὺ μοῦ κάνεις τέτοια νᾷξια.

Ἐλάγκεψε τὸ ἴμάτι μου... θὲ νὰ τὴν ἴδω τάχα;
Ἄς τραγουδήσω καὶ μπορεῖ νὰ μου χαμογελάσῃ
τ' ἔχει καρδιὰν ἀνθρώπινη καὶ ὄχι ἀπὸ διαμάντι.

(Ὁ νεανίας μετὰ ταῦτα ἐξαπλωθεὶς ὑπὸ τινὰ πίτον ζῆδι διάφορα ἐρωτικὰ ἐπεισόδια ἐκ τῆς μυθολογίας, ἔνα μαλᾶξῃ τὴν καρδιὰν τῆς ἐκκίπτου νεανίδος ἣτις ὁμοῦ ἐξοκολουθεῖ νὰ μένη τοιαύτη. Μεθ' ὃ ἀπελπισθεὶς ἀποφατίζει νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸν ἀδύωτον βίον.)

Ἄχ! τὸ κεφάλι μοῦ πονεῖ... καὶ σένα δὲν σε μέλει.
θά παύσω τὸ τραγοῦδί μου κι' ἀπ' τὸν γκρεμνὸ θά πέσω
θὲ ν' ἀποθάνω... τί χαρά!... κι' οἱ λύκοι θά με φάγουν.
Αὐτὸ σὲ σένα θά φανῆ γλυκύτερ' ἀπὸ μέλι.

ΔΑΜΩΝ

* Οἱ μὴ ἀνταγαπώμενοι ἐκ τῆς ἀπελπισίας ἔρριπτον ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἢ ἐπνίγοντο ἐν αὐτῇ, ἢ σωζόμενοι ἀπῆλλάντοντο τοῦ ἐρωτος· τοῦτο, λέγεται, ἐποίησε καὶ ἢ Σαπφώ. (σχόλια Δούκα).

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ

Ο μυστικόν τῆς τοῦ δέρματος τρυφερότητος καὶ λεπτότητος κείται, ὡς διηγήθησαν ἡμῖν κυρία αἰ ἐκ πείρας καλῶς γινώσκουσαι, κυρίως εἰς τὴν τοῦ ὀμβρίου ὕδατος χεῖσιν. Ἡ ὀνομαστὴ δὲ *Ninon de l'Enclos*, ἥτις ὀδοκκοντούτις ἐστὶ οὐσα διὰ τῆς ὀραϊότητος τῆς τοῦ ἐποχῆς τῆς ἄνδρας ἐνεθουσία, μεταχειρίζετο οὐδὲν ἕτερον κοσμητικὸν διὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας τῆς ἢ μόνον τὸ ὀμβριον ὕδωρ. Ἡ αἰτία δὲ τῆς προτιμῆσεως ταύτης τοῦ ὀμβρίου ὕδατος, εἶνε ὡς καλῶς γνωρίζομεν, ὅτι τὸ πηγαῖον καὶ τὸ ποτάμιον περιέχουσι τὸ μὲν ἐλάσσονα, τὸ δὲ καὶ πλείονα γήινα καὶ ἀλκαλικά ἄλατα πρὸς τὸ ἐντελῶς ἀπλάγαμένον τοῦτων ὀμβριον ὕδωρ.

Ἡ ἰδιότης τῆς τραχύτητος ταύτης τοῦ δέρματος γεννᾶται ἐκ τοῦ συνηθους ὕδατος ἕνεκα τῆς ἀλκαλικότητος τῶν ἀλάτων ἀσθέτου καὶ μαγνησίας, ἅτινα ἐνοῦνται ἐν τῷ πλύνεσθαι μετὰ τοῦ στεατικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν παχέων ὀξέων τοῦ σάπωνος, μετασχηματίζοντα ἀδιάλυτον τι ἄλας, στεατικόν ἀσθέτιον καλούμενον τὸ ὁποῖον σφόδρα βλάπτει τὸ δέσμα, καθ' ὅτι γεννᾷ ὡς ἐκκρίσιν λιπαρὸν τι οἴζημα ἐν τῷ πλύνεσθαι, τὸ ὁποῖον ἐμφράσσει τοὺς τοῦ δέρματος πόρους, οἷτινες μικρὸν κατὰ μικρὸν ὑπὸ τὴν ὄντως βλαβερὰν ἐπιρροὴν αὐτοῦ ἐκτείνονται καὶ τέλος διαρρηγνύονται. ἐξ οὗ καὶ αἱ ῥαγάδες ἢ τὰ ὄχληρά τῶν χειρῶν καλούμενα σκαίματα.

Ἐκ τῶν λεχθέντων λοιπὸν εὐκόλως δύνανται τις νὰ κατιδῇ, ὅτι τὸ δέσμα ἐντελῶς καθαρὸν δύναται νὰ γίνῃ, μόνον διὰ τῆς τοῦ ὀμβρίου ὕδατος χρήσεως ἢ διὰ τῆς χρήσεως ὕδατος τεχνικῶς πρότερον καθαιρομένου πάντων τῶν ἀλκαλικῶν ἀλάτων.

Εὐπαιδευτῶν ἀνθρώπων αἱ χεῖρες, τῶν ὁποῶν οἱ ὀνυχες εἶνε ἡμελιμένον φυσικῶς φαίνονται ἀσχημοί, ὡς ἐκ τοῦτου πρὸς ἀπόκτησιν ὠραίας χειρὸς ἀπαιτεῖται προσοχὴ εἰς τὴν τῶν ὀνύχων περιποίησιν. ἵνα δὲ οὗτοι ἀρεστοὶ φαίνωνται ἀνάγκη τακτικῶς καὶ διὰ ψαλλιδίου (οὐδέποτε δὲ διὰ μαχαιρίου) νὰ κόπτονται ὡς ἐκ τοῦ σχήματος δὲ τῆς ἀκρας χειρὸς τῶν δακτύλων, ὅπερ κυκλικὸν τυγχάνει, ἀνάγκη καὶ οἱ ὀνυχες τὸ αὐτὸ σχῆμα κοπτόμενοι νὰ λαμβάνωσι τὸ δὲ περὶ τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνυχος μικρὸν δερμάτιον ἀναγκαῖον διὰ τινος ὀστείνου ἐργαλεῖο πρὸς τὰ ὀπίσω νὰ στρέψωμεν, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐν χλιαρῷ ὕδατι καταστήσωμεν τὰς χεῖρας μαλακότερας τὸ δὲ δέσμα ὑπεικτικώτερον. διὰ τῆς συχνῆς πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνυχος ἐπιστροφῆς τοῦ δερμάτιου τοῦτου προλαμβάνομεν ἐνίοτε τὴν τοῦ ὀνυχος ἀσχημον μορφήν.

Μετὰ τὸν ἐντεχνον τοῦτον χειρισμὸν ἀπομπκτέον κατόπιν τὰς χεῖρας διὰ τμήματος λεμονίου, οὐδέποτε δὲ πρέπει νὰ μεταχειρίζομεθα ὀξύ τι ἢ αἰχμηρὸν μαχαιρίον πρὸς καθαρισμόν τῶν ὀνύχων ἀλλὰ μαλακὴν τινα βούρσαν.

διὰ τὰς εὐκόλως ἐρυθραίνουμένας τρα-

χείρας χεῖρας συμβουλεύομεν ἐλαφρὸν πρὸς πλύνσιν ἀψέψημι κριθῆς (κριθαρόνερον)· τὸ λεπτόν ταύτης ἀλευρον χρώμενοι, δι' οὗ καλῶς βρασθέντος καὶ διῦλισθέντος πλύνομεν τὰς χεῖρας ἀνα πρώϊαν καὶ ἐσπέραν. διὰ τῶν πλύνσεων δὲ τούτων ἀπεργαζόμεθα τὰς σκληρὰς χεῖρας, μαλακὰς καὶ τρυφεράς, τὸ δὲ δέσμα λεπτόν, ἀρκεῖ πάντοτε νωπὸν τὸ ἀψέψημα νὰ ἔχωμεν, διότι τοῦτο εὐκόλως ὀξυνίζει καὶ δυσαρέστως ὄζει. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀψέψημα τοῦτο προσθέσωμεν ἴσα μέρη ἀμύλου ἀλευρον (νισοστὲ) ἢ ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐνεργεια ἐνισχύεται· ἐνίοτε ὅμως εἰς πολλὰ ξηρὰς καὶ ἐρυθρὰς χεῖρας καὶ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ, τότε λίαν καταλλήλως μεταχειρίζομεθα τὸ χλιαρὸν ὕδωρ προσθέτοντες εἰς τοῦτο ψήγματα τινα χλωριούχου ἀσθέτου.

Ἄντι δὲ καὶ τοῦτου δυνάμεθα καὶ σάπωνα μόνον ἐκ χλωρούχου ἀσθέτιου νὰ μεταχειρισθώμεν, πλὴν πρὸ τῆς χρήσεως αὐτοῦ δέον τοὺς δακτυλίους ἐκ τῶν χειρῶν ν' ἀφαιρέσωμεν, διότι οὗτοι ἀμαυροῦνται.

Ἐὰν ἐν καιρῷ χειμῶνος τὸ τῶν χειρῶν διημα ξηραίνεται καὶ πολλὰς ῥαγάδας ὑψίσταται μετὰ λίαν δυσαρέστων ἐνοχλήσεων, συνιστῶμεν τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 παρασκευαζόμενον *coldcream*, οὗ τινος χρήσις γίνεται τὴν νύκτα· διὰ τοῦτου δέον καλῶς τὰς χεῖρας νὰ τρίβωμεν νὰ σφογγίζωμεν δὲ μετὰ ταῦτα διὰ τινος μαλακοῦ ὑφάσματος ἢ καὶ νὰ καλύπτωμεν ταύτας διὰ πεπαλαιωμένης ἐμβατίστας, ἀποφεύγοντες τὴν ὄλως ἀνθυγεινὴν χρῆσιν τῶν *glacé* χειροκτίων.

Χάριν οὐ ποικιλίας ἀναγράφομεν καὶ δύο ἕτερα εἶδη *coldcream* ὑπ' ἀριθμὸν 2 καὶ 3 διὰ τὴν θεραπείαν τῶν ῥαγάδων τῶν χειρῶν καὶ διὰ τὸν φυσικῶ τῷ λόγῳ καλλωπισμὸν τῶν χειρῶν. Ὅ,τι δὲ γίνεται εἰς περιποίησιν τῶν χειρῶν, τὸ αὐτὸ τοῦτο δύναται νὰ γείνη ὠφελίμως καὶ εἰς τὸ ἐπίλοιπον δέσμα.

Τέλος περὶ τῆς θεραπείας τῶν διαφόρων ἀκροχορδῶν (μορμικῶν), αἰτινες πολλακίς τὴν εὐμορφίαν τῆς χειρὸς παραμορφοῦσιν, εἴτε δια τῆς αὐξήσεως αὐτῶν καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ χρωματισμοῦ τῶν πολλὰ ἔχομεν νὰ εἴπωμεν· πλὴν ἐπειδὴ ἡ θεραπεία αὐτῶν ἀπαιτεῖ τὴν τοῦ χειρουργοῦ παρουσίαν, δι' αὐτὸ περιορίζομεθα σημερον μόνον εἰς τὴν θεραπείαν καὶ περιποίησιν τῶν τε χειρῶν καὶ τοῦ δέρματος, ἐλπίζοντες, ὅτι πολλοὶ λίαν θέλουσιν ὠφελῆσθαι ἐκ τῶν ἐν τῷδε τῷ φύλλῳ ἀναγραφόμενων.

Τὴν κατασκευὴν δὲ τοῦ τε χλωρούχου σάπωνος καὶ τῶν διαφόρων θερμῶν συστανομένων *coldcream* κατέχει ὁ παρ' ἡμῖν ἐγκριτος φαρμακοποιὸς κ. Κ. Σπυρίδης ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Κολωνακίου.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ).

E. Θ. BENIZELΟΣ
χειρουργὸς ἱατρὸς

Τρία πράγματα ἠγάπησα, χωρὶς ποτὲ νὰ θυνηθῶ νὰ τὰ ἐνοήσω· τὴν ζωγραφικὴν, τὴν μουσικὴν, καὶ τὰς γυναῖκας.

Φοντενέλλος

ΚΥΝΟΣ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

Ἡ ἀγγλικὴ ἡμιολία Ἀφροδίτη κατὰ τινὰ πλοῦν αὐτῆς ἔφερε ὠραϊότητα τὸν κύνα τῆς νέας γῆς, ὀνόματι Ποσειδῶνα, καὶ ἀνήκοντα εἰς τινὰ τῶν ναυτῶν καλούμενον Λάγκεστερ. Ὁ πλοίαρχος τῆς ἡμιολίας ὀνόματι Σύμς ἐπρεφεν ἀσπονδὸν μῖσος πρὸς τὰ ζῶα καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς κύνας. Ἡ ἀπέχθειά του δ' αὐτὴν ἡμέραν τινὰ ἔξεδηλώθη λίαν σκαιῶς. Εἰσελθόντος τοῦ Ποσειδῶνος ἐν τῷ θαλάμῳ αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν κινήσεων τῆς μεγάλης αὐτοῦ οὐρᾶς ῥίψαντος χαμαὶ τὸ τε μελανοδοχεῖον καὶ τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔγγραφα, ὁ πλοίαρχος λαβὼν μάχαιραν ἀπέκοψα τὴν οὐρὰν τοῦ διστυχοῦς ζῶου. Ὁ κύων ὡς εἶπετο ἐξέβαλε γοερὸν ὠρυγμὸν, ὁ δὲ κύριός του εὐθύς ὡς ἤκουσεν αὐτὸν, ἔδραμεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ πλοίου, ὅπου, ἰδὼν τὴν συμφορὰν καὶ τὸν αὐτοργὸν αὐτῆς, ἐρρίφθη ἀνευ τοῦ ἐλαχίστου δισταγμοῦ κατὰ τοῦ πλοίαρχου Σύμς καὶ τὸν ἐκύλισε κατὰ γῆς. Μετὰ τὴν πράξιν του ταύτην ὁ Λάγκεστερ ἐδλήθη εἰς τὰ δεσμά, ἀλλὰ ταχέως ἀππλάγη αὐτῶν, μαθόντος τοῦ πλοίαρχου ὅτι ὁ Ποσειδῶν εἶχεν ἄλλοτε σώσει τὴν ζωὴν τοῦ ναύτου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ὕστερον, ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τὸν Ποσειδῶνα ὅπως ἐκδικηθῆι χριστιανικώτατα. Πρῶταν τινὰ ὁ πλοίαρχος Σύμς ἐνὸ ἴστατο ἐπὶ τοῦ ἀκατίου ἱστοῦ, σφαλὼν τὸν πόδα ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ Ἀφροδίτη τότε οὐριοδομοῦσα διήνηεν ἀνά δεκά πέντε μίλια τὴν ὄραν — Ὁ πλοίαρχος Σύμς ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν. — ἀνεβόησεν ἀπαν τὸ πλήρωμα, συνάμα δὲ ἐσπευσαν νὰ ρίψωσι τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν, βλέποντες τὸν πλοίαρχον νηχόμενον καὶ προσπαθοῦντα νὰ φθάσῃ τὴν ἡμιολίαν, ἥτις ἀνεκώχευσεν ἀμέσως. Ἀλλὰ μόλις ἡ λέμβος ἐρρίφθη, εἶδον πραγματοποιούμενον τὸν μέγιστον τῶν φόδων τῶν, δηλαδὴ εἰς ἀπόστασιν τινὰ ὀπισθεν τοῦ πλοίαρχου εἶδον προχωροῦντα μέγιστον λευκὸν καρχαρίαν.

— Ἰ λήγορα παιδιὰ, ἀλλέως θὰ φθάσωμεν πολὺ ἀργά ἀνεκραύγασεν ὁ ὑποπλοίαρχος.

— Ἀλλὰ τί τρέχει; εἶπον πάντες.

Τὸ προκαλέσαν τὴν ἐρώτησιν ταύτην αἴτιον ἦτο ὁ κρότος, ὃν προξένυσεν ὁ Ποσειδῶν ριθθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ εὐγενὲς ζῶον ταχέως ἔδραμε σκίζον τὰ ὕδατα πρὸς τὸν ἦδη ἀπειρηκτότα πλοίαρχον, ὅστις κουρασθεὶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀσθενῶς ἐκινεῖτο, ἐνῶ ὁ καρχαρίας ὀλονεν ἐπλησίαζεν.

— Τραβᾶτε παιδιὰ δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἀνεβόησεν ἐκ νέου ὁ ὑποπλοίαρχος, ἐνῶ ἡ λέμβος ἠκολούθει τὸν κύνα προχωροῦντα μετὰ ταχύτητος.

— Τὶ κολυμβητής, ἀνεβόησαν οἱ ναῦται μετροῦντες τὴν ταχύτητα τοῦ ζῶου.

— Χωρὶς ἄλλο ὁ καρχαρίας θὰ καταταπῆ ἢ τὸν ἔνα, ἢ τὸν ἄλλον ἐὰν δὲν βάλωμεν ὅλα τὰ δυνατὰ μας, ἐπανελάβεν ὁ ὑποπλοίαρχος.

Ἡ σκηνὴ δὲν διήρκεσε πολὺ. Πρὶν ἢ ἡ λέμβος δυνηθῆι νὰ φθάσῃ τὸν κύνα, ὁ παμμεγέθης καρχαρίας ἐφθασεν εἰς ἀπόστασιν μῆκους τριῶν κωπῶν ἀπὸ τοῦ

ΑΒΒΑΣ ΧΕΛΜΗ ΠΑΣΣΑΣ
(Ο νέος Χεδίβης της Αιγύπτου).

ΜΩΧΑΜΕΤ ΤΕΟΥΦΙΚ
(Ο άποθανών Χεδίβης της Αιγύπτου).

Ο ΔΟΥΞ ΤΗΣ ΚΛΑΡΕΝΤΙΑΣ

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΟΥ ΤΕΚ

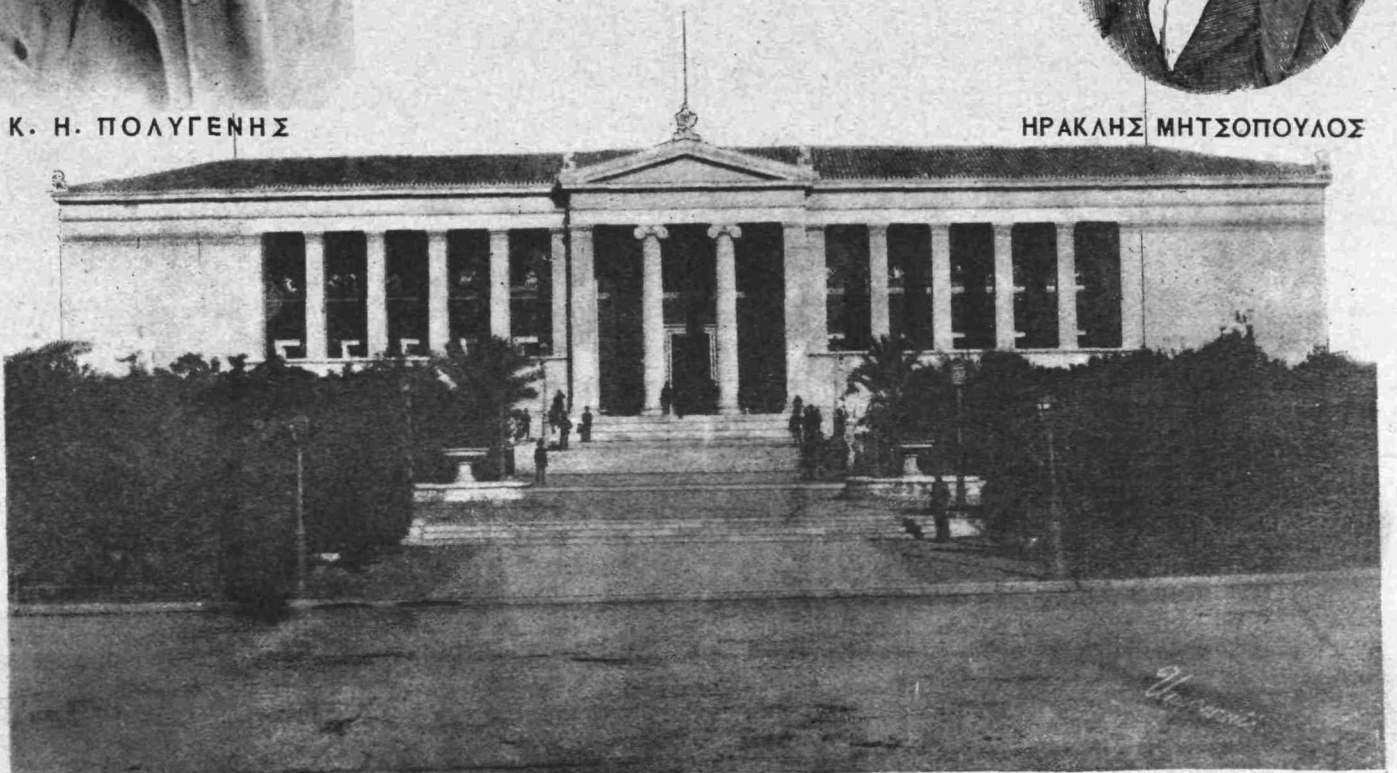
ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

Κ. Η. ΠΟΛΥΓΕΝΗΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΑΣ. — ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ (Ἐκ φωτογραφίας Κ. Δημητρίου).

πλοίαρχου και στραφείς αΐφνης ἐπὶ τῶν
νώτων του, ἤτοιμάζετο νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ
τοῦ πλοίαρχου καὶ νὰ τὸν ἀρπάσῃ διὰ
τῶν μεγίστων του διαγῶνων. Ἡ ἀγρία τοῦ
πλοίαρχου κραυγὴ ἔδειξεν ὅτι ἡ κρίσιμος
ῥα ἐπὶ ἦλθεν. Ἄλλ' ἤδη ὁ Ποσειδῶν οἴ-
νει νέας λαδῶν δυνάμεις ἔφθασεν ἐπίσης,
καὶ ἀφείξ ἄγριον ὠρυγμὸν ἐπὶ τῆς
τῆς λαμπούσης τοῦ καρχαρίου κοιτίας,
καὶ ἐνέληξεν τοὺς ὀδόντας του εἰς τὰς
σάρκας τοῦ θηρίου, ἐνῶ ἡ λέμβος ταχέως
ἐπλῆσίζεν αὐτοὺς.

— Ἐσώθη ἂν ἔχωμεν τὴ μισὴ γληγορά-
δα αὐτοῦ τοῦ σκύλου, ἀνεβόησεν ὁ ὑπο-
πλοίαρχος, ὅτε οἱ πάντες εἶδον τὸ ἀδη-
φάγον θηρίον φρικτῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ
συστρεφόμενον, τὸν δὲ κύνα κρατούμενον
στερεῶς διὰ τῶν ὀδόντων ἀπὸ τῆς κοι-
τίας. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἔφθασεν
ἡ λέμβος. Ὁ δὲ Λάγκεστερ τὴν μάχαιραν
κρατῶν εἰς τοὺς ὀδόντας ἐρρίφθη εἰς τὴν
θάλασσαν ἐκεῖ ὅπου ὁ πλοίαρχος ἄρτι δυ-
θισθεὶς εἶχε γίνεαι ἀφαντος. Ἄλλὰ μετ' ὀ-
λίγας στιγμὰς ὁ κύων ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐ-
πιφάνειαν, ἀμέσως δὲ μετ' αὐτὸν ὁ Λάγ-
κεστερ κομίζων τὸ ἀναίσθητον τοῦ πλοι-
άρχου σῶμα.

— Πάρετέ τους καὶ βάλετέ τους καλὰ
μέσα, διότι ὁ φίλος θέλει καὶ καλὰ νὰ προ-
γευματίσῃ, ἀνεψώνησεν ὁ ὑποπλοίαρχος.

Αἱ διαταγαὶ του ἐξετελέσθησαν παρα-
χρῆμα, τὸ δὲ θαλάσσιον τέρας ἀναδύσαν
ἀπεκρούσθη ὑπὸ τοῦ ὑποπλοίαρχου, πα-
τάξαντος αὐτὸ διὰ τῆς κόπης εἰς τοὺς
ὀφθαλμούς. Ἀποτυχῶν δὲ καὶ τὴν δευ-
τέραν ταύτην φορὰν ὁ καρχαρίας, ἐδυθίσθη
καὶ δὲν ἀνεψάνη πλέον, ἀλλ' ἀφῆκε γραμ-
μὴν αἵματος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θα-
λάσσης, τεκμήριον τοῦ ἐπενεχθέντος αὐ-
τῷ τραύματος ὑπὸ τοῦ κυνός. Καὶ οὕτω
ὁ μὲν πλοίαρχος ἐσώθη, ὁ δὲ κύων ἐξεδι-
κῆθη . . .

(Μετάρρασις)

ΑΣΩ . . .

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΑ ΛΕΓΟΜΕΝΑ ΚΟΝΙΑΚ

Εἰς προηγούμενον φύλλον τοῦ «Ἀττι-
κοῦ Μουσείου» (ἀριθ. 9. σελ. 109) ἐν ἄρ-
θρῳ ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον ὑπεστηρίξα-
μεν ὅτι οἱ πωλοῦντες τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ μας
ὑπὸ τὸ ὄνομα κονιάκ, φερόμενα ποτὰ
πρέπει νὰ ὑποχρεωθῶσι δι' αὐστηρῶν
ποινῶν εἰς δῆλωσιν (*declaration*) τῆς γνη-
σιότητος ἢ μὴ αὐτῶν διὰ τρόπου καθι-
στάντος εἰς τὸν ἀγοραστὴν σαφῶς γνω-
στὸν ἂν τὸ ἐν λόγῳ ποτὸν ἦεν γνήσιον
κονιάκ ἐξ οἴνου ἀνευ οὐδεμιᾶς
προσθήκης ἢ νόθου ἀπομίμῃς τοιοῦτου
ἐκ διαφόρων ἄλλων οὐσίῶν παρασκευα-
σθέν, ὅτε ἐπρεπε νὰ πωλεῖται ὡς ἀνα-
πλήρωμα (*surrogat*) κονιάκ με σημειῶσιν
ἐπὶ τῆς ἐτικέτας, τῶν ὑλῶν ἐξ ὧν παρ-
εσκευάσθη.

Ἐπειδὴ ταῦτα δὲν ἐλήφθησαν ὡς φαί-
νεται μεχρι τοῦδε ὑπ' ὄψει, ὅσον δεῖ,
θεωροῦμεν σκόπιμον ν' ἀναφέρωμεν πρὸς
σύγκρισιν πῶς προνοοῦσιν ἄλλα κράτη
ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ὑπὲρ τῆς ὑγείας
τῶν πολλῶν καὶ ποίας βαρείας ποινὰς
ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς πωλοῦντας ποτὰ
ἢ τροφίμα ἀνευ δηλώσεως ἢ μετὰ δηλώ-
σεως σκοπούσης νὰ πλανήσῃ τὸν ἀγορα-
στὴν.

Ὁ σχετικὸς γερμανικὸς νόμος τῆς 14
Μαΐου 1879, ὁ εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν
τοῦτον δημιουργηθεὶς, ἔχει ὡς ἐξῆς:

§ 10.

Μὲ φυλάκισιν μέχρις ἐξ μηνῶν καὶ χρη-
ματικὴν ποινὴν μέχρι χιλίων πεντακο-
σίων μάρκων τιμωρεῖται:

1. Ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἀπάτης ἐν τῇ ἀ-
γορᾷ καὶ τῷ ἐμπορίῳ ἀπομυμείται καὶ νο-
θεύει τροφίμα καὶ ποτὰ.

2. Ὅστις ἐν γνώσει πωλεῖ ἢ διὰ τὴν ζῆ-
ναι πωλήσῃ τροφίμα καὶ ποτὰ, ἅτινα ἴνε
βεβλαμμένα, νοθευμένα ἢ ἀπομιμήματα,
ἀποσιωπῶν τὴν περιγίτωσιν ταύτην ἢ

μεταχειριζόμενος ὀνομασίαν κατάλληλον
νὰ διεγείρῃ πλάνην.»

§ 12

«Ἐ φυλάκισιν δυναμένην νὰ συνειπιθέ-
ρῃ καὶ ἀπώλειαν τῶν πολιτικῶν δικαιο-
μάτων του τιμωρεῖται:

1. Ὅστις ἐκ προθέσεως παρασκευάζει
τοιουτοτρόπως ἀντικείμενα προωρισμένα
να χρησιμεύσωσιν εἰς ἄλλους ὡς τροφίμα
καὶ ποτὰ, ὅστε ἡ λήψις αὐτῶν νὰ δύνη-
ται νὰ βλάψῃ τὴν ἀνθρωπίνην ὑγίειαν ὡ-
σαύτως ὅστις πωλεῖ, ζητεῖ νὰ πωλήσῃ
ἢ ἄλλως νὰ φέρῃ εἰς κυκλοφορίαν ἐν γνώ-
σει ἀντικείμενα, ὧν ἡ λήψις δύναται νὰ
βλάψῃ τὴν ἀνθρωπίνην ὑγίειαν.

Ἡ ἀπόπειρα τιμωρητέα ἐάν διὰ τῆς
πράξεως ταύτης ἐπέλθῃ βαρεῖα σωματικὴ
βλάβη ἢ θάνατος ἀνθρώπου ἐπιβάλλεται
εἰρκτὴ μέχρι πέντε ἐτῶν.»

§ 13

«Ἐάν ἐν ταῖς περιπτώσεσι τοῦ § 12 ἡ
χρῆσις ἢ λήψις τοῦ ἀντικειμένου ἦτο κα-
τάλληλος νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀνθρωπίνην
ὑγίειαν καὶ ἐάν ἡ ιδιότης αὕτη ἦτο γνω-
στὴ εἰς τὸν δρᾶστιν ἐπιβάλλεται εἰρκτὴ
μέχρι δέκα ἐτῶν, ἂν δὲ ἡ πράξις προὔ-
ξενετο τὸν θάνατον ἀνθρώπου ἐπιβάλλε-
ται εἰρκτὴ οὐχὶ κατωτέρα τῶν δέκα ἐτῶν
ἢ ἰσοδία δεσμῶν.»

Ὡς ἐκ τῶν ἀνω φαίνεται αἱ ποιναὶ ἴνε
λίαν βαρεῖαι, ἀφορῶσι δὲ εἰς πάντα τὰ τρο-
φίμα καὶ ποτὰ ἢ βρώσιμα ἐν γενεῖ (*Nah-
rungs—und Genuss weittel*).

Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν θὰ ληφθῶσι
σύντονα μέτρα πρὸς πρόληψιν ἀπεικτέου
ἐκ τῆς ἀνευ δηλώσεως ἢ ἀνεξελέγ-
κτου σχεδὸν πωλήσεως τῶν τροφίμων καὶ
ποτῶν, διότι ἡ κατάστασις αὕτη βλάπτει
βεβαίως τοὺς ἐντίμους βιομηχάνους καὶ
ἐμπόρους, ὠφελεῖ δὲ πάντας ὅσοι θέλουσιν
ἀσυνειδίχτως νὰ κερδοσκοπῶσι.

Ο. Α. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΣΙΓΗ

«Ἄζᾶ καν ἔλκαλαμ μιν φάντα,
«ἀσσυκούτ μιν ζαχάμπ».

(Ἀραβικὴ παροιμία).

Εἶναι χρυσὸς ἢ σιωπὴ καὶ ἄργυρος ὁ λόγος.

Τίς βέβηλος προέφερε τοιαύτην βλασφημίαν;
τίς χαυνωθείς ἀσιανὸς παραιτηθεὶς εἰς μοῖραν
τυφλὴν, βωβὴν, τυφλός, βωβός; Ποῖος οἰκτρὸς παράφρων
ξένος τῇ ἀνθρωπότητι, τὴν ἀρετὴν ὑβρίζων,
χίμαιραν εἶπε τὴν ψυχὴν, καὶ ἄργυρον τὸν λόγον;
Τὸ μόνον μας θεοπρεπὲς δῶρημα, περιέχον
τὰ πάντα — ἐνθουσιασμόν, λύπην, χαρὰν, ἀγάπην
ἐν τῇ ζωῷδει φύσει μας ἀνθρώπινον τὸ μόνον!
Σὺ ὅστις τὸν ἀποκαλεῖς ἄργυρον δὲν πιστεύεις

τὸ μέλλον, λῶσον τὴν σιγὴν, μυστηριώδες ῥῆμα.
Σὺ ἐν σοφίᾳ δὲν τρυφεῖς, πρόοδος δὲν σὲ θέλγει
μὲ τὴν ἀμάθειαν — χρυσὴν σιγὴν — εὐχαριστεῖσαι.
Νοσεῖς. Εἶν' ἡ ἀναίσθητος Σιγὴ βαρεῖα νόσος,
ἐνῶ ὁ Λόγος ὁ θερμὸς, ὁ συμπαθὴς, ὑγεία.
Σκια καὶ νύξ εἶν' ἡ Σιγὴ ὁ Λόγος, ἡ ἡμέρα.
Ὁ Λόγος εἶν' ἀλήθεια, ζωὴ, ἀθανασία.
Λαλήσωμεν, λαλήσωμεν — σιγὴ ῥὲν μᾶς ἀρμόζει
ἀφοῦ εἰς τὸ ὁμοίωμα ἐπλάσθημεν τοῦ Λόγου.
Λαλήσωμεν, λαλήσωμεν — ἀφοῦ λαλεῖ ἐντὸς μας
ἡ θεία σχέψις, τῆς ψυχῆς αὐλὸς ὁμιλία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Φ. ΚΑΒΑΦΗΣ

Η ΣΗΜΑΙΑ ΤΟΥ Β'. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

(Διήγημα)

Ἡ δεκάτη πρωινή ὥρα· ὁ συνταγματάρχης Γ., προαχθεὶς πρὸ δύο ἡμερῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ ἐν Γ., περιεπάτει ἐπὶ τοῦ πρὸ τῆς οικίας του πεζοδρομίου, ὅτε ὁ ὑπασπιστὴς του ἀφίκετο.

«Φίλτατέ μοι Ἰωάννη, ὅς ἀνέμενον» τῷ λέγει ἀμέσως ὁ στρατηγὸς δεικνύων δύο ἵππους κρατούμενους ὑπὸ στρατιώτου.

Καὶ ἐνῶ ὁ νεαρὸς ἀξίωματικὸς ἐχαίρετα, ὁ στρατηγὸς διέταξε τὸν στρατιώτην νὰ φέρῃ τοὺς ἵππους καλὰ ἀφοῦ ἀνῆλθον ἐπ' αὐτῶν ἐξεκίνησαν καλπάζοντες.

Μετὰ δρόμον ἡμισείας σχεδὸν ὥρας, οἱ δύο ἀξίωματικοὶ κατῆλθον πρὸ ἐξοχικοῦ τινος καπηλείου.

«Καλὴμέρα Διονυσία,» ἀνέκραξε μετὰ φαιδρότητος ὁ στρατηγός, διασκελίζων ταχέως τὸ κατώφλιον καὶ διακρίνων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αἰθούσης τοῦ καπηλείου, νεανιῶν τινα μὲ μορφήν χαρίεσσαν, ἥτις διπυθύνετο πρὸς αὐτόν.

Ἡ νεάνις ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐμειδίασε ἐξ ἐκπλήξεως· μετ' ὀλίγον μὲ λάμπριν χαρᾶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς:

«Μπα! ὁ νονός...»

Ἐσταμάτησεν ἐξ ἀμφιβολίας καὶ δισταγμοῦ, παρετήρησε τὸ κράνος τοῦ στρατηγοῦ, καί, ἐπανορθοῦσα.

«Ὁ στρατηγός μου!» λέγει.

«Ναὶ ὁ νονός σου... Ἄ! τὸν ἀνεγνώρισες ἀμέσως! Δὲν παρήλλαξα καθόλου ὡς στρατηγός;... Ἐμπρὸς λοιπόν, ἔλα νὰ μὲ φιλήσῃς.»

«Καὶ ὁ γέρω - Μερουῦ ποῦ εἶναι;» ἐξηκολούθησεν ὁ στρατηγὸς ἀφοῦ ἐψίλησε ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν βαπτιστικὴν του.

«Ὁ πατὴρ μου δὲν εἶναι ἐδῶ· ἐπῆγεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Σήμερον εἶναι ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τῆς προσφιλοῦς μητρὸς μου,» ἀπεκρίθη ἡ Διονυσία γενομένη αἰθνιδίως σοβαρά.

Τὸ πρόσωπον τοῦ στρατηγοῦ, τὸ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης φαιδρὸν καὶ περιχαρὲς, ἐσκυθρόπασε καὶ συνωφρυνώθη ἀμέσως.

Ἐμεσολάβησε σιωπὴ τις.

«Θὰ τὸν περιμένωμεν προγευματίζοντες,» ὑπέλαβε τότε ὁ ἀξίωματικὸς.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ νεάνις διεμαρτυρήθη λέγουσα ὅτι ὑπάρχει ἐλλείψις καλῆς τροφῆς: «Χά, χά, χά... Ἐχεις βοῦτυρον καὶ αὐγά; Ἄν ἔχῃς, κάμε μὰς μίαν ὀμελέτταν καὶ πῆγαινε νὰ μὰς φέρῃς μίαν φιάλην καλοῦ οἴνου.»

«Ἐχομεν ὡσαύτως καὶ μίαν ὄρνιθα μαγειρευμένην.»

«Καὶ λέγεις ὅτι δὲν ἔχεις τίποτε... Ἐμπρός, στρώσε μὰς γλήγωρα τὸ τραπέζι. Ἄποθνῆσκα ἔκ πείνης.»

Ἡ νεάνις, ἐλαφρὰ καὶ εὐκίνητος, ἐπέταξεν εἰς τὸ μαγερεῖον, καὶ μετὰ τινὰς στιγμᾶς οἱ δύο ἀξίωματικοὶ παρεκάθησαν πρὸ μίᾶς ἀγροτικῆς τραπέζης, ἔχοντες μεγάλην ὄρεξιν ὅπως προγευματίσωσιν.

Διαρκούντος τοῦ φαγητοῦ, ὁ στρατηγὸς ἦτο σιωπηλός, καὶ ἀφηρημένος, καὶ μόλις ἀπνύθουνεν εἰς τὴν Διονυσίαν, ἥτις τοὺς ὑπηρετεῖ, πατρικὴν τινα λέξιν ἢ φιλόστοργον καὶ φιλικὸν λόγον.

Ἐν τούτοις, κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ὅταν οἱ δύο ἀξίωματικοὶ ἔμειναν μόνοι, μὲ τὸ σιγάρων εἰς τὸ στόμα καὶ τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὁ νεαρὸς ὑπασπιστὴς προσελάθησε νὰ συνάψῃ ἐκ νέου τὴν συνομίλιαν.

«Στρατηγέ μου, σεῖς εἶσθε τώρα καθ' ὀλοκληρίαν μελαγχολικὸς καὶ σκυθρωπός,» τῷ λέγει μὲ φωνὴν συμπαθητικὴν μὲν πλὴν μετὰ σεβασμοῦ.

«Φίλτατέ μου Ἰωάννη» ἀπεκρίθη ὁ στρατηγὸς μετ' ὀλίγον, ἀνεγείρων τὴν κεφαλὴν καὶ προσήλυνε τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς του κατ' εὐθείαν ἐπὶ τῶν τοῦ νεαροῦ ὑπολοχαγοῦ, «γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἑκατομυριοῦχος... Εἶμαι παιδι ἐνὸς στρατιώτου.»

«Ὅλος ὁ στρατὸς τὸ γνωρίζει στρατη...»

«Ὅταν κατετάχθην εἰς τὸ σύνταγμα» ἐξηκολούθησεν ὁ στρατηγὸς διακόπτων τὸν ὑποπλιστὴν του, «δὲν εἶχον οὔτε μίαν πεντάραν, οὔτε ἕν λεπτὸν εἰς τὴν τσέπην μου, ἀλλ' εἶχον τὸν ἐγκέφαλόν μου πλήρη ἀπὸ κάρβουνα ἀναμμένα καὶ τὴν καρδίαν μου γεμάτην ἀπό... Καὶ ἔκαμα πολλὰς ἀνοσιίας καὶ σφάλματα... Ἐ, λοιπόν! γνωρίζεις τίς ὑπῆρξεν ἡ Πρόνοιά μου, τίς ἐπλήρωσε τὰ χρέη μου, εἰς τίνα ὀφείλω τὸ στάδιόν μου, τὰ γαλόνια τοῦ στρατηγοῦ;»

«Ὅχι, στρατηγέ μου.»

«Εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς τῆς νεάνιδος... Καὶ ἐκείνη ἡ γυνὴ δὲν ἦτο καμμία δούκισσα, οὔτε καμμία ἑκατομυριοῦχος· ἦτον ἡ κάπηλος τοῦ λόχου μου.»

Ὁ στρατηγὸς ἀνηγέρθη καὶ ἤρχισε νὰ διατρέχῃ μεγάλους βήμασι τὴν αἰθούσαν τοῦ καπηλείου, ἐξάγων χονδρὰ ἐκφυσήματα τοῦ σιγάρου του... Μετ' ὀλίγον, ἐξακολουθῶν τὴν σειρὰν τῶν σκέψεών του:

«Καὶ μὲν γρηά - Μερουῦ!... Καὶ ἐὰν ἐγνωρίζετε πῶς μοῦ τὴν ἐφόνευσαν!... Νά, ἐκεῖ κάτω, ὀπισθεν τοῦ λοφίσκου ἐκείνου!... Καὶ ὅταν σκέπτομαι... Ἄ! τοὺς ἀτίμους...»

Καὶ ἐξεδτόμισεν ἐν ἐπιθετον τραχύ, σταματήσας πρὸ τοῦ παραθύρου, δεικνύων ἄμα διὰ χειρονομίας τινὸς ἐν μέρος εἰς τὴν ἐξοχήν.

«Καὶ ὅμως, δὲν ἐννοεῖς, ὅτι σοῦ λέγω,» ἐπανέλαβε «πρέπει νὰ σοῦ ἐξηγήσω.»

Τότε ἀρχίζων ἐκ νέου τὸν ἀνὰ τὴν αἰθούσαν περιπάτον του, ἐξηκολούθησε.

Πρέπει νὰ μάθῃς ὅτι, ὅταν ὁ πόλεμος ἐξερράγη, ἦμυν ἀντισυνταγματάρχης εἰς τὸ αὐτὸ σύνταγμα εἰς ὃ ἐχρημάτισα ὡς ἀνθυπολοχαγός, ὑπολοχαγός καὶ λοχαγός· εἰς τὸ 2ον τῆς γραμμῆς, εἰς τὸ σύνταγμα τῆς γρηᾶς - Μερουῦ... Ἄλλ' ἀπὸ τῆς διαβολεμένης ἐκείνης ἐκστρατείας εἰς τὴν Κίναν, ἡ δυστυχὴς γυνὴ ἐγκατέλειπε τὸ

σύνταγμα. Ὁ σύζυγός της πληγωθεὶς κατ' ἐκείνον τὸν πόλεμον, ἠναγκάσθη νὰ ἐποστῇ τὴν ἀποτομὴν τῆς μῖας του κνήμης καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του ἐν Γαλλίᾳ ἐτέθη εἰς ἀπομαχίαν... Ἀπεσύρθησαν τότε εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, τὸ μέρος τῆς γεννήσεως τοῦ γέροντος στρατιώτου, καὶ ἠγόρασαν αὐτὸ τὸ καπηλεῖον. Ἐγὼ ἐγνώριζον ὅλα ταῦτα ὥστε ὅταν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου, κατὰ τὸ 1870, τὸ σύνταγμα διετάχθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Γ... ὅπερ ἀπέχει ὀκτῶ χιλιάμετρα ἀπὸ ἐδῶ, ἐσκέφθην νὰ κάμω μίαν ἐκπληξιν εἰς τοὺς γενναίους καὶ τιμίους αὐτοὺς ἀνθρώπους.

Ἄνεμενον καιρὸν τινὰ ἐλευθερίας, ὅτε μίαν πρωίαν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ συσσιτίου, βλέπομεν νὰ εἰσέρχεται γυνὴ τις λευκόθρις, μὲ φόρεμα καπῆλου, παρακολουθουμένη ὑψ' ἐνὸς παιδίου δεκαπέντε ἐτῶν περίπου κρατοῦντος μικρὸν τούφεκιον καὶ φοροῦντος ἐνδύματα ποδήρη, ἴσως τὰ τοῦ πατρὸς του ἐπιδιορθωμένα...

ἦτον ἡ γρηά - Μερουῦ, ἥτις ἐπανεῦρε τὸ σύνταγμά της. Ἐπροχώρησε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν συνταγματάρχην, ἐστάθη ἀπέναντί του καὶ φέρουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πύλου της, ὡς ἐν χαιρετισμῷ. «Συνταγματάρχα μου, θέλετέ τι ἀπὸ ἐμὲ καὶ ἀπὸ τὸ τέκνον μου;» Ὁ μικρὸς ἐκείνος ἦτο τοποθετημένος πλυσίον τῆς μητρὸς του· ἐκράτει τὴν κεφαλὴν ὑψητενῆ, τὸ βλέμμα του ἔλαμπεν ὑπὸ τὸ κλίνον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὠτὸς κράνος του, καὶ ἔφερε τὸ μικρὸν ὄπλον του τεντωμένον καὶ ἀγέρωχος ὡς παλαίος στρατιώτης... Ὁ συνταγματάρχης ἐμειδίασε, ἐθεώρησε τὸ ζεῦγος αὐτὸ μετὰ προσοχῆς, ἔπειτα ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως διέταξε νὰ φέρωσι δύο καθίσματα καὶ προσκάλεσεν εἰς τὴν τράπεζάν του τὴν μητέρα καὶ τὸ τέκνον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνευφημῶν ὄλων τῶν παρακαθημένων ἀξίωματικῶν... Ἐπιὸν εἰς ὑγείαν τῆς καπῆλου καὶ τοῦ νεαροῦ νεοσυλλέκτου, καὶ ἐπὶ τινὰς στιγμᾶς ἡ αἰθούσα ἀντήχει ἐκ τοῦ κρότου καὶ τοῦ θορύβου τῶν προπόσεων: Ζήτω ἡ Γαλλία! Ζήτω ἡ γρηά - Μερουῦ! Ζήτω τὸ 2ον σύνταγμα τῆς γραμμῆς!... Μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὸ σύνταγμά μας προσεβλήθη ἐξ ἀπροόπτου... Μὰς ἐλυσμόνησαν ὅμως, ναί, μὰς ἀφῆσαν μόνους, χωρὶς νὰ μὰς στείλουν ἐπικουρίας... Ἡμεθα ἐν σύνταγμα, ἦσαν δεκαπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν... Νὰ ἀντισταθῶμεν περισσότερον καιρὸν θὰ ἦτον ἀπανθρωπία καὶ βαρβαρότης.

Πρὸς τί νὰ καταπελεκησῶμεν ἀνθρωπίνους σάρκας ἀνευ κέρδους;... Ἐπρεπε νὰ παραδοθῶμεν! Καὶ ὅμως ὁ συνταγματάρχης ἄφινε νὰ ἐξακολουθῇ ἡ μεγάλη σφαγὴ καὶ ὁ φόνος τῶν ἑκατέρωθεν ἀνδρῶν... Ἄ! τοῦτο ἐγένετο διότι ἤθελε νὰ διασωθῇ ἡ σημαία τοῦ 2ου συντάγματος τῆς γραμμῆς, ἐν ἐνδοξον ῥάκος, ἐφ' οὗ ἔλαμπε καὶ ἡστραπτε παρὰ τὰ ῥήγματα τῶν βολιδῶν ὁ ἀστὴρ τῆς τιμῆς... Νὰ ἐγκαταλείψωμεν εἰς τοὺς ἐχθρούς μας

ἐκεῖνο τὸ παλαιὸν πλὴν εὐκλεῆς ῥάκος, ἦτο ἀδύνατον... Ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ ἵππου του, μὲ τὸ βλέμμα καθλωμένον ἐπὶ τῆς σημαίας, ὁ συνταγματάρχης μας ὡμοίαζε τὸ ἀγαλμα τῆς ἀπελπισίας... Ἦν νόει τις ἀμέσως ὅτι ἐπασχε καὶ ὅτι ἡ κεφαλὴ του διερρηγνύετο ὑπὸ τὰ κοχλάσματα καὶ τοὺς ἀναδρασμοὺς τῶν σκέψεων καὶ τῶν συλλογισμῶν του, καθότι εἰς ἐκάστην σφαιραν ἦτις διετρύπα ἀνθρωπίνους σάρκας μὲ ἐκείνον τὸν ἰδιαίτερον κρότον τῶν ἐξακοντιζομένων ἐπὶ τοῦ πηλοῦ σφαιρῶν, καθίστατο πολὺ ὠχρὸς, ὡς ἐὰν παγωμένον ὕδωρ διέτρεξε τὸ σῶμά του... Πέριξ τοῦ συνταγματάρχου ἐσχηματίσθη κύκλος ἐξ ἀξιωματικῶν, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὑρεθῆ τρόπος τις ὅπως διασωθῆ ἀκέραιον καὶ ἀβλαβὲς τὸ ἐνδοξον ῥάκος καὶ ὅλοι μας ἐμένομεν σιωπηλοὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ἀρχηγοῦ μας... Τότε χωρὶς νὰ λάβῃ διαταγὴν τινα ὁ σημαιοφόρος ἤλθεν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν. Ἀπεφασίσαμεν ἀμέσως, χωρὶς νὰ ἀνταλλαχθῆ οὔτε μία λέξις μεταξύ μας, τί ἐπρεπε νὰ γίνῃ... Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀνεγίνωσκετο εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντων ἡμῶν, ἀνελθοῦσα ἐκ τῆς καρδίας μας... Νὰ καταξέσχισωμεν τὴν σημαίαν καὶ νὰ καύσωμεν τὸν κοντόν... Ἐμέλωμεν νὰ θέσωμεν εἰς πρᾶξιν τὴν ἀπόφασίν μας ταύτην, ὅτε φωνή τις ὀξεῖα ἤκούσθη. «Συνταγματάρχα μου, ἐγὼ θὰ τὴν διασώσω!» Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν καὶ παρατηρεῖ. Εἰς μικρὰς στρατιωτικὰς προχωρεῖ. Εἶναι ὁ μικρὸς Μερου, τὸ τέκνον τῆς καπῆλου τοῦ συντάγματός μας. Το πρόσωπόν του εἶναι μαῦρον ἐκ τῆς πυρίτιδος τῆς ριφθείσης ἐκ τῶν πυροβόλων, τὰ ἐνδύματά του εἰσὶ κηλιδωμένα ἐκ βορδόρου καὶ αἵματος· εἶναι τέλος πάντων πολὺ ῥυπαρὸς πλὴν ἐκ δόξης καὶ ἀνδρείας... Προχωρεῖ, κρατῶν τὸ μικρὸν τουφέκιόν του θερμόν, καπνίζον εἰσέτι, καὶ ὅπως τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ συσσίτιον, ἔχει τὸ ὕψος του ἀγέρωγον ὡς παλαίου στρατιώτου καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του σπινθηροδολοῦσι.

«Ἡξέυρω, ἐπαναλαμβάνει ὁ μικρὸς πολεμιστής, κρύπτην τινὰ δυνεύετον εἰς Υ... εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς μου. Naί! ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἀνακαλύψωσι!»

Ὁ συνταγματάρχης πρὸς στιγμὴν ἐδίστασε. Παρατηρεῖ τὸ ἔδαφος ὅτι εἶναι καθ' ὄλοκληρίαν ἀνώμαλον, κατεστραμμένον ὑπὸ τῶν χειμάρρων, ἀδιόδωτον εἰς τὸ ἵππικόν, ὑπολογίζει ὡς ἐγγύστα τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν εἰς τὸ παιδίον ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ χωρίον, καὶ κατόπιν λαμβάνων τὴν σημαίαν διὰ τοῦ κοντοῦ τὴν δίδει εἰς τὸν μικρὸν ἦρωα, λέγων οὕτω· «Νά, παιδί μου, καὶ ὁ Θεὸς ἄς σὲ προστατεύσῃ!»

Ὁ μικρὸς Μερου πετᾷ τὸ ὄπλον του, λυεὶ τὴν πήραν του καὶ τὴν πυριτιδοθήκην του, περιτυλίσσει τὴν σημαίαν πέριξ τοῦ κοντοῦ, φιλεῖ τὴν μητέρα του καὶ ἀναχωρεῖ τρέχων... Ὁ συνταγματάρχης καὶ τινες ἀξιωματικοί, οἵτινες τὸν περιστοιχίζουσι, τὸν παρακολουθοῦσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς διὰ τῶν διόπτρων των... Ἐπὶ τινὰς στιγμὰς τρέχει εἰς τὸν δρόμον του

ἀνευ οὐδενὸς κινδύνου, χάρις εἰς τὸν γήλοφον ἐκεῖνον, ὃν βλέπετε ἐκεῖ κάτω. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον αἱ σφαῖραι συρίζουσιν, ἡ γῆ πιτσιλίζει κτυπωμένη ὑπὸ βολίδων, καθότι οἱ Ἡρώσοι διέκρινον ἐπὶ τέλους τὸν μικρὸν Μερου τρέχοντα ὅπως διασώσῃ τὴν σημαίαν, ἣν ἐκεῖνοι θέλουσι νὰ κυριεύσωσιν· ὡς ἐκ τούτου ὁ καυμένος ὁ μικρὸς γίνεται σημεῖον σκοποβολῆς... Πλησίον ἡμῶν ἡ γρηά-Μερου, ἀδνημονοῦσα, ἀγέρωχος, μὲ τὸν τράχηλον τετωμένον παρακολουθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν υἱὸν τῆς ἀπομακρυνόμενον. Ἀλλ' εἰς ἐκάστην ἀνωμαλίαν τοῦ ἐδάφους, νομίζει ὅτι ἐπεσε φονευθεῖς· αὕτη ἡ ἀμβιβολία εἶναι δι' αὐτὴν πολὺ σκληροτέρα ἢ ἡ πραγματικότης, δὲν δύναται ἐπὶ πλέον νὰ ἀνθῆξῃ καὶ τὸν ἀκολουθεῖ. Ἐν τούτοις τὸ παιδίον ψθάνει ὄσων καὶ ἀβλαβὲς εἰς τὸ χωρίον, τὸ βλέπομεν νὰ χάνεται, καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ἀναφαίνεται, ἀλλ' ἀνευ σημαίας, ὁ συνταγματάρχης διατάττει νὰ ὑψώσωσι τὴν λευκὴν σημαίαν τῆς ἀνακοχῆς καὶ τὸ πῦρ παύει... Ἡ γρηά-Μερου, εὐτυχῆς μεθιδῶσα, μὴ αἰσθανομένη πλέον τὸν κόπον προχωρεῖ εἰς συνάντησιν τοῦ υἱοῦ τῆς. Ἐκεῖνος, χαμογελῶν ὡσαύτως, ἔρχεται μὲ μικρὰ βήματα καὶ ἀργά, ἀργά... Εἶναι τόσον καταβεβλημένος, τόσον καταπεπονημένος ἐκ τοῦ κόπου ὁ καυμένος! Αἰφνης, εἰς τὴν καμπὴν τοῦ μεγάλου δρόμου προβάλλει μία ἐνωμοτία Οὐλάνων. Δὲν εἶχον, ὡς φαίνεται, ἀκούσει τὰ σάλπισματα, δὲν εἶχον ἰδεῖ τὸ σημεῖον τῆς ἀνακοχῆς, καὶ ἐξακολουθοῦσι τὴν λυσσῶδη καὶ φοβεράν καταδιώξιν των· ἐκκενοῦσι τὰ ὄπλα των... Αἱ σφαῖραι ἐκ νέου συρίζουσι, τὸ γενναῖον παιδίον φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὸν λαιμόν του καὶ πίπτει!...

Φθάσας εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως τοῦ ὁ στρατηγὸς ὤχρισεν ὀλίγον. Ἦν νόει τις ὅτι ἐνδομύχως ἐκ τῆς ἀναμνήσεως ταύτης πολὺ ὑπέφερεν. Εἶχε τὸ βλέμμα πυρετώδες, τὴν φωνὴν συγκινητικὴν, τὴν χειρονομίαν ἀπότομον καὶ ταχεῖαν, ὡς αἰεὶ ἐδείκνυε τὴν πεδιάδα, ὡς ἐὰν ἡ σκηνὴ ἐκεῖνη νὰ συνέβαινε ἤδη πρὸ αὐτοῦ.

«Α! ὅταν εἶδον ἐκεῖνον τὸν μικρὸν νὰ πίπῃ καὶ μετ' ὀλίγον τὴν μητέρα του, ἐγενόμην ἐκτὸς ἐμαυτοῦ. Ἦρπασα ἐν τουφέκιον, καὶ ἐὰν δὲν μὲ ἠμπόδιζεν ὑπολοχαγὸς τις θὰ ἐπυροβόλου κατ' ἐκείνων τῶν κακοῦργων, τῶν ληστῶν... Ἀλλὰ εἰς τί θὰ μᾶς ἐχρησίμευεν ἢ θὰ ὠχέλει τοῦτο; Naί, εἰς τί θὰ μᾶς ἐχρησίμευε;... Λοιπὸν ἡ γρηά-Μερου ἔπεπε πληγωθεῖσα κατὰ τὸ στῆθος. Πλὴν ὀλίγον τὴν ἐμελλε διὰ τὴν πληγὴν τῆς, ἦτις ἦτο ἐπικίνδυνος. Ἦθελε νὰ πλησιάσῃ καὶ νὰ ἐναγκαλισθῆ τὸ παιδί τῆς!... Τὴν βλέπομεν νὰ ἀνεγείρηται καὶ νὰ διευθύνεται πρὸς αὐτό... νὰ τὸ λαμβάνῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς... Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ μικρὸς ἦρωας, ἀπληλάχθη αὐτῆς, ἐξήγαγεν ἐν σημειωματάριον ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ, ἀνακαθίσας εἰς τὰ γόνατα τῆς μητρὸς του... Ἀ! καθ' ὄλην μου τὴν ζωὴν θὰ ἀναμνησκῶμαι τὴν ἀλαγεινοτάτην ἐκείνην σκηνὴν!... Ἐκεῖ-

νο τὸ παιδίον τραυματισμένον εἰς τὸν λαιμόν δὲν δύναται νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του ὅπως ὁμιλήσῃ, μέλλει νὰ ἀποθάνῃ καὶ ὅμως ταύτην τὴν στιγμὴν σκέπτεται τὴν πατρίδα του καὶ σημεῖοι ἐφ' ἐνὸς φύλλου τοῦ σημειωματαρίου του τὸ μέρος ὅπου πρὸ ὀλίγου ἀπέκρυψε τὴν σημαίαν τοῦ 2ου συντάγματος...»

Ὁ στρατηγὸς δεικνύων ἐκ νέου τὴν πεδιάδα δι' ἀποτόμου χειρονομίας, ἐξηκολούθησε·

«Τοῦτο συνέβη ἐκεῖ κάτω· νά! Μόλις τὸ παιδίον ἔδωκεν εἰς τὴν κλαίουσαν μητέρα του τὸ γραμματίον, τὸ ἀπόσπασμα τῶν Οὐλάνων ἐβόησε τρέχον... Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐδραξε τὸν βραχίονα τῆς καπῆλου, προσπαθῶν νὰ τὴν κάμῃ νὰ τὸ παραιτήσῃ. Πλὴν ἡ ἀνδρεία ἐκείνη γυνὴ ἐκράτει στερεῶς τὸ γραμματίον ἐντὸς τῆς κλεισθείσης χειρὸς τῆς καὶ παρὰ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν πίεσιν τοῦ ἀγρίου Οὐλάνου δὲν τὸ ἄφινε... Αἰφνης ὅμως τὴν βλέπομεν νὰ ἐγειρηται, καὶ διὰ κινήσεως ἀποτόμου καὶ ῥωμαλέας νὰ ἀπαλάσσηται τῶν χειρῶν τοῦ δημίου τῆς καὶ ἰσταμένη ὀρθία καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ μεγαλοπρεπῆς, ὑπερήφανος καὶ μὲ ὄμμα ἀσπαστάρτων νὰ κρύπτῃ τὸ γραμματίον ἐντὸς τῆς πληγῆς, ὠθοῦσα αὐτὸ μὲ τὸν δάκτυλόν τῆς...»

Ἀγαπητέ μοι Ἰωάννη, δὲν εἶμαι παιδί, δὲν συγκινοῦμαι τόσον εὐκόλως, ἀλλὰ ὡς αἰεὶ τὸ ἐνθυμηθῶ, ἂν καὶ παρῆλθον τόσα ἔτη, πάντοτε μοῦ προξενεῖ κακόν. Ὅλοι ἡμεῖς οἱ ἀξιωματικοὶ βλέποντες τὴν γενναϊότητα τῆς γυναικὸς ταύτης ἐδακρύσαμεν!...

«Α! καυμένη γρηά-Μερου! ἐὰν κάτι τι σὲ ἔκαμε νὰ ἀνασκιρτήσῃς ἐξ ὑπερηφανείας καὶ νὰ εὐχαριστηθῆς κατὰ τὰς τελευταίας σου ἐκείνας στιγμὰς, ἦτο διότι, ὅταν ἀπέθνησκες, ὁ συνταγματάρχης διέταξε νὰ παρουσιάσῃ ὄπλα ὅλων τῶν σύνταγμα καὶ νὰ ἠχῆσῶσιν αἱ σάλπιγγες εἰς τὸ στρατόπεδον, ἀποδίδων οὕτω τιμὰς διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα μας ἀγάπην σου!...»

Ὁ στρατηγὸς τότε εὐώπησε, πλὴν ἐπὶ τῶν ὕψων τοῦ παραθύρου ἤκουε τις τοὺς δακτύλους του ἀνακρούοντας τὸ ἄσμα τῆς νίκης...

«Ἀλλὰ στρατηγέ μου», λέγει μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ ὑπασπιστής, «ἡ σημαία τί ἀπέγεινε;»

«Νά», ἀπεκρίθη ὁ στρατηγός, «θὰ τὸ μάθαμεν ἀμέσως· ἰδοὺ ἐκεῖ κάτω ὁ γέρω-Μερου, ὅστις ἐπανέρχεται ἐκ τοῦ νεκροταφείου.»

Τῶνόν ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ, εἰς τὸν λάμποντα τῆς μεσημέρας κοινοστῶν, ἐπροχώρει γέρον τις. Ἐφόρει καινουργῆ μαῦρα ἐνδύματα, κρατῶν εἰς τὴν χεῖρά του στέφανον μεμαραμμένων ἀνθέων. Ἐδάδιζε βραδέως μὲ τὴν κεφαλὴν ἐσκυμμένην, σύρων τὴν ξυλίνην κνήμην του.

«Πηγαίνουμ ἐκ συνάντησίν του;» λέγει ὁ στρατηγός.

«Ὡ! εὐχαρίστως.»

Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἐξῆλθον εἰς προῦ, πάντησίν του, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ στρατηγός καὶ ὁ γέρω-Μερου ἐνηγκαλιθῆσαν ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους· ὁ γέρον στρατιώ-

της ἐρυθρός ἐξ ὑπερηφανείας, ὁ στρατηγὸς ὠχρός ἐκ συγκινήσεως.

Ἐπανελάβον τὴν πρὸς τὸ καπηλεῖον ὁδόν, συνομιλοῦντες χαμηλοφώνως. Ὁ ὑπάσπιστής, ὅστις τοὺς παρνηκούμενους ἐξ ἀποστάσεως, δὲν ἤκουεν ἢ μόνον τὰς λέξεις: «Φίλιτάτῃ μου γερω-Μερού!» «Στρατηγέ μου!» Ταύτας τὰς λέξεις ἡ καρδιά καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη καὶ σεβασμός τὰς ἔκανεν νὰ προφῆρωνται δυνατώτερα τῶν ἄλλων.

Ἐβῆσαν οὕτω εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ γερω-Μερού, ἀνῆλθεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ἤνοιξεν ἡσύχως καὶ σιωπηλῶς ἐν κιδώτιον καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἐν δέμα περιτετυλιγμένον διὰ τριχρώμου τινὸς ῥάκου. Τὸ ῥάκος αὐτὸ ἦτο ἡ σημαία τοῦ 2ου συντάγματος τῆς γραμμῆς.

«Ἄλλὰ λοῦ εἶναι ὁ σταυρός;» ἠρώτησεν ὁ στρατηγός, ἐρευνῶν καὶ ἐξετάζων τὸ ἐνδοξον ῥάκος καθ' ὅλας τὰς πλευρὰς καὶ καθ' ὅλας τὰς γωνίας.

«Νά τος, στρατηγέ μου,» ἀπεκρίθη ὁ γραιὸς στρατιώτης.

Καὶ λύσας τὸ δέμα, ἐξέβαλεν ἐξ αὐτοῦ ἕνα ἐπενδύτην καπύλου, ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ὁποίου ἦτον ἐρραμμένους ἀτέχνως καὶ μὲ λευκὴν κλωστήν εἰς σταυρός. Μετ' ὀλίγον ἀνεσήκωσε τὸν σταυρὸν ἐκεῖνον καὶ εἶδομεν ὑπ' αὐτὸν μίαν ὀπλὴν, πῆριξ τῆς ὁποίας ἦτο χυμένον τὸ αἷμα ὡς ἐν ἀναδρασμῷ, ὅταν ὁ δάκτυλος τῆς ἠρωίδος ἐδυσθίβη εἰς τὴν πληγὴν, ὡθοῦσα τὸ γραμματίον μετὰ γενναϊότητος ἐν τὸς αὐτῆς καὶ δάξουσα οὕτω τὴν σημαίαν τοῦ προσφιλοῦς συντάγματος τῆς καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος τῆς...

(Κατὰ τὸν Henri Conti).

ΚΩΝΣΤ. Π. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Γκὺ δὲ Μωπασσάν

Θλιβεράν εἶδισιν μετέδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ τηλεγράφος, τὴν 6 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., περὶ τῆς φοβερᾶς μανίας (une terrible accès de folie), τῆς προσβαλοῦσης τὸν νευροπαθῆ διάσημον συγγραφέα. Ἡμέρας πολλὰς πρὸ τῆς τοιαύτης ἀπαίσιος εἰδήσεως εἶχε διαδοθῆ ἐν Παρισίοις λίαν φοβιστικὴ ἀγγελία περὶ τῆς νευρικής διαταραξῆς, ἣτις ἀπέληξεν εἰς κακὸν εἶδος φρενοδλαθείας, ἣς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ προληψθεῖσα ἐν Κάνναις ἀπόπειρα αὐτοκτονίας διὰ ξυραφίου. Τὸν προσδληθέντα δυστυχῆ μετέφερον εἰς φρενοκομείον τῶν Παρισίων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἤδη θεραπεύεται.

Πολύ, συνεπῶς, ἐλόπησε καὶ ἐτάραξεν, ὅχι μόνον τοὺς ὁμοειδῆς του, ἡ κατάστασις του αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ πάντα γνωρίζοντα αὐτὸν προσωπικῶς ἢ ἐκ τῶν ἐξαισίων αὐτοῦ ἄρθρων, μυθιστορημάτων, διηγημάτων καὶ στίχων.

Πολλοὶ ἀπέδωκαν τὴν πάθησίν του ταύτην εἰς κληρονομικότητα, διότι, ὡς λέγουσιν, εἶχε καὶ ἔχει πολλοὺς συγγενεῖς φρενοδλαθεῖς. Ἡ κατάστασις του ἐμπνέει, φυσικῶς, μεγάλην ἀνησυχίαν, ἀλλ' ὡς ἐσχάτως ἐγνώσθη, οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὸν φρενολόγοι ἰατροὶ ἀποδίδουσι τὸ πάθημά του εἰς ἀπλὴν διαταραξίν τῶν νεύρων καὶ εἰς τὸ εὐξάπτου τῆς φαντασίας του, ἄλλως τε δὲ ἔγρουσι μεγάλας ἐλπίδας περὶ τῆς διαιώσεως ἐκ τῆς αἰφνιδίως καταλαβοῦσῆς αὐτὸν μανίας. Ἄλλοι πάλιν ἀπέδωσαν τὴν φαινο-

μενικὴν ταύτην φρενοπάθειαν εἰς τὴν ἐκδοτὸν φιλοδονίαν του, ἀλλὰ καὶ οὗτοι σφάλουσι μεγαλῶς, διότι ἀπεναντίας, διατείνονται ἄλλοι, ἦτον ἐγκρατέτατος εἰς τὰς ὁρμάς του.

Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν ἦτο δημοτικώτατος ἐν Γαλλίᾳ εἰς πάντα φιλιαναγνώστην. Σχεδὸν ἅμα τῇ ἐδόσει ἢ τῇ δημοσιεύσει, τὰ ἔργα του ἀμέσως μετεφράζοντο εἰς ὅλας τὰς γλώσσας. Ἦτον ἀρεστός εἰς ἄλους διὰ τε τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ ὅρους καὶ τὴν γλαφυρότητα ἐν ταῖς περιγραφαῖς. Μεταφράσεις πολλὰς μικρῶν καὶ ἀριστοτεχνικῶν ἔργων του πολλὰκις ἐκόσμησαν τὰς σελίδας πολλῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν, ἐν οἷς καὶ τὰς τοῦ «Ἀττικῶν Μουσείου», ἐσχάτως μάλιστα, διὰ τινος παραστατικωτάτου καὶ εἰκονικωτάτου διηγήματος, ἐπιγραφομένου: «Πλαναισθησία καὶ Ἐκείνος». Ἐν τῷ διηγήματι τούτῳ διαφαίνεται ἡ νευροπάθεια αὐτοῦ, ἣτις λαθραῖως καὶ ἀθορύβως τὸν κατέτρωγε πρὸ πολλοῦ.

«Οἱ πρὸ διετίας γνωρίζοντες, γράφει ἐν τῇ Lecture ὁ Henry Céard, τὸν Γκὺ δὲ Μωπασσάν, θὰ τὸν ἐνθυμῶνται ὡς ἄνθρωπον ἀθλητικῶν δυνάμεων καὶ λίαν κακογράφου, ὥστε ἡ σωματικὴ τῆς βώμης ἐδέσποζε τῆς φιλολογικῆς. Πάντοτε ἠρέσκετο νὰ λεμδοδρομῆ καὶ νὰ ἀσκήται σωματικῶς. Δευτέρου δι' αὐτὸν ζήτημα ἦτο ἡ συγγραφή ἐκλεκτῶν σελίδων καὶ ἡ πνευματικὴ καταπόνησις. Ἡ σύνταξις ἄρθρων τὸν ἐκοπίζε φοβερά καὶ κατέτριβε πολλὸν χρόνον. Τοὺς στίχους του, διὰ τῶν ὁποίων ἔγεινε γνωστός, τοὺς κατέστρωσε σταθερῶς, θαρραλέως, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελεμένως. Πεῖζα ἢ ἔμμετρα, διηγήματα ἢ ἄρθρα ἐσημεριῶν, μ' ὅλην τὴν ἰδιόρρυθμίαν τῆς φράσεως καὶ τὴν πρωτοτυπίαν ἐν τῇ τομῇ τῆς φράσεως ἢ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ στίχου, οὐδεὶς θὰ τὰ ὑπέθετεν ὡς προερχόμενα ἐκ τοῦ Γκὺ δὲ Μωπασσάν, ὑποκρυπτομένου τότε ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Γκὺ δὲ Βαλμόν, ὁ ὁποῖος μετέπειτα κατέκτησεν ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἰσοδύναμον θέσιν μεταξὺ τῶν (maîtres) ἀρχηγῶν.»

Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν διεπλάσε καὶ διεμόρφωσε κατ' ἴδιον ὅλως τρόπον τὸ διήγημα, ἐν τῷ ὁποίῳ μᾶλλον καὶ διέπρεφεν. Ὡς διηγηματογράφος κατέστη ἐσχάτως ὁ εἰδικώτερος, ἰδιοφύστερος καὶ πρωτοτυπώτερος τῶν συγγενῶν του συναδέλφων. Ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ ἔργῳ «Boule de Suife» ἐξέπληξε τοὺς συναδέλφους του, ἀτινὲς ὁμοφώνως τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς φωταυγῆ ἀστὴρα τῆς διηγηματογραφίας. Τὸ πρῶτον του τοῦτο διήγημα, ἀναγνωσθὲν προηγουμένως ἐν ὁμίῳ ἐπιφανῶν, ἐδημοσιεύθη ἐν τινι περιοδικῷ «Soirées de Médan», τοῦ ὁποίου κυριαρχτικῶς ἐκόσμησε τὰς σελίδας, διότι συνήρασε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινῶ. Τὸ δαίγμα τοῦτο τῆς εὐμενείας τοῦ κοινῶ ἐπεσφράγισεν ἀ-λυστάτα τὰς προρρήσεις τῶν συναδέλφων του.

«Ἐκτοτε ἦνοιξεν ὁ τύπος τὰς πύλας ἢ μᾶλλον τὰς στήλας του εἰς τὸν Γκὺ δὲ Μωπασσάν καὶ εἰσῆλθεν ὅπως ἀγωνισθῆ ἐν αὐταῖς ὑπὸ τὸ στοιχεῖον X, ὡς ἀγνωστός τις. Καὶ ὁ προσφιλεὶς ἄρθρογράφος κατέκατ' ἐκάστην ἔδαφος καί... τὸ ἐνδιαφέρον τὸν ἀναγνώστην. Πῶς ὅμως αὐτὸς ὁ φιλόλογος, μὲ τὴν δυσανάγνωστον κακογραφίαν του καὶ μὲ τὴν βραδύτητα περὶ τὸ συγγράφειν, θὰ ἐκυβέρνα τὸ φιλολογικὸν του σκάφος ἐν μέσῳ τῶν καθημερινῶν ἀπαιτήσεων τοῦ τύπου; — Ἀμέσως τὴν σωματικὴν του εὐρωστίαν ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν μετέβαλεν εἰς φιλολογικὴν εὐρωστίαν διὰ τῆς ἐμβαπτήσεως τῆς σωματικῆς βώμης ἐν τῷ μελανοδοχείῳ του. Ὡστε, τὰς ἄλλοτε δαπανηθείσας δυνάμεις του εἰς σωματικὰς ἀσκήσεις, διεδέχθησαν δυνάμεις πνεύματος καὶ εὐρωστίαν ψυχικῆν, καὶ μετέβαλον τὸν ἄλλοτε ὀνηρόν καὶ βραδέως ἐργαζόμενον συγγραφέα εἰς γλαφυ-

ρόν, εὐφράντατον καὶ γόνιμον. Παραβαλλόμενος δὲ ὁ νῦν Γκὺ δὲ Μωπασσάν πρὸς τὸν παλαιόν εἶνε ἀγνωρίστος.»

«Δὲν θὰ ἀναλύσωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ ἔργα, ἀπλῶς μόνον ἀναφέρομεν τὰ περιφημώτερα: τὴν «Μίαν Ζωήν», τὸν «Μπελαμῆν», τὸν «Μοντοριὸν» καὶ ἄλλα πλείστα ἐξακουστά καὶ κοσμοφημισμένα διηγήματα. Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν κυρίως ἀπέκτησε τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν φήμην του ταύτην ἐκ τῆς εἰλικρινούς καὶ μεταπεισμάτους ἀφοσιώσεώς του ἐν τῇ φιλολογίᾳ. Πάντοτε περιεπαίξει τὰς θεωρίας, παρεδλεπε τὰς συμβουλάς, ἀπεστρέφετο τὰ συστήματα καὶ ἐκτύπα πάντοτε δεξιῶς καὶ ασφαλῶς. Ἡ καλλιλογία τῆς φράσεως ὡς καὶ ἡ λεπτολογία τῶν χαρακτήρων δὲν τὸν ἀπῆσχόλου. Πάντα τα κατὰ προτίμησιν ἐκλεγόμενα ἀντικείμενα ἦσαν ἀπλᾶ ἀντικείμενα, καθὼς καὶ πάντα τα συνήθως ἐπιδεικνόμενα πρόσωπα, εἶναι φύσει αὐτοσχεδια καὶ ὑπείκουσι μᾶλλον εἰς τὴν ἰδιόσυγκρασίαν ἢ τὰ νεῦρα των. Ἐν τῇ φράσει του ἐπιδιώκει τὸ ἡχηρὸν, καὶ ὡς ἐκ τούτου παράγεται τὸ ἀποτέλεσμα, ὅχι δι' ἐπιτηδείου χρωματισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπῆχσεως τῶν λέξεων. Οὐδέποτε περιγράφει τὰ πράγματα μηδαμινῶς, τὰ ἐκδηλοῖ μὲν συντόμως, ἀλλὰ γνωρίζει, διὰ χαρακτηριστικῶν τρόπου, νὰ αἰσθηματοποιῆ ἐν αὐτοῖς βαθεῖαν ψυχολογίαν καὶ νὰ ψυχαγωγῆ μὲ ἀχανεῖς ὀρίζοντας. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ὁμοιάζει, χωρὶς ν' ἀπομιμηθῆ, τὸν Γουσταῶν Φλωμπέρ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος του διδάσκαλος.»

«Ἐκτοτε, εὐκολον εἶνε νὰ φαντασθῆτε τὸν ἐξαγριωμὸν του, τὸν ὁποῖον ἐν τινι ἀρτιφανεῖ προλόγῳ, ἐπεχείρησε κατὰ τῶν θεωριῶν τῆς ἐκπεσοῦσης σχολῆς καὶ διὰ τίνος φυσικῆς βροπῆς τοῦ πνεύματος του ὠρμήθη ὅπως ὑπερασπισθῆ κατὰ τῆς «καλλιτεχνικῆς καλλιγραφίας». Ἦνεν βεβαίωτατος περὶ τῆς δυνάμεως του ὅπως ἀντεπεξέβη εἰς ὅ,τι νομίζει ὡς ἄχρηστον μηδαμινότητα. Κατὰ τὰ ἄλλα, ἡ αἰσθητικὴ του εἶνε λίαν ἀμύητος, καὶ οἱ νέοι συγγραφεῖς δὲν θὰ εὐρουν, ἐν τῷ προλόγῳ τούτῳ τοῦ «Πέτρου καὶ Γιάννη», τὸν ἀσφαλῆ ὁδηγὸν καὶ ἀναμάρτητον σύμβουλον, ὡς ἐφαντάσθη νὰ τὸν παρουσιάσῃ. Ἡ μεγάλη του ἀξία συνίσταται ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἐκφράσεως. Ἐξαισίως ὁσάκις ἐλευθεριάζει, πληκτικῶς ὁσάκις μακρολογεῖ, καὶ ἐκπλήττει ὁσάκις, ἀπὸ θριαμβευτικῶν συμπερασμάτων, ἀναφέρει καὶ στίχους τινὰς τοῦ Βουακλό. Οὐδέμια, ἐπὶ τέλους, μελέτη σοδαρά θὰ ἔδιδε πληρεστέραν ἰδέαν περὶ Μωπασσάν ἀπὸ τῶν «Πέτρον καὶ Γιάννην», διήγημα, τὸ ὁποῖον ἀνευ ὑπερβολῆς δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν «ἀριστοτέλεσμα». Ἐν τῷ ἔργῳ του τούτῳ τὸν εὐρίσκετε μὲ τὰς δύο του ὕψεις καὶ τοὺς δύο του χαρακτήρας, ἀντιθέτους πρὸς τὸ πνευμά του. Οἱ ἀρχαῖοι του συναδέλφοι, ἐν τῷ προλόγῳ τούτῳ, τὸν ἀνευρίσκουσι μὲ ὅλας τὰς ἀβεβαιότητας τῶν ἀπαρχῶν του, ἀλλ' εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας τὸν χαιρετοῦν καὶ τὸν θαυμάζουσι, διότι προχωρεῖ ἐν γαλνιαιᾷ ἐξελιζέει, ἣτις, τὴν φορὰν ταύτην, βαίνει τελείως πρὸς τὴν (maîtrise) φιλολογικὴν ἀρχήν. Ὅταν ἀναγινώσῃ τις τὰς σελίδας ταύτας, τὰς τῶσον γλαφυρὰς καὶ ἰδιορρυθμῶν, νομίζει ὅτι ἀκούει ἐν αὐταῖς τὰς δικτακτικὰς αὐτοῦ εἰρωνίας καὶ τὸν ἐμπαικτικὸν γελωτά του, διαβλέπει τὸν παλαιὸν φιλιτανὸν Μωπασσάν, καὶ σκέπτεται ὅτι τοῦ ἀπέμεινε κατὰ τι ἀσαλευτότερον τοῦ νοῦ του: ἢ φίλια του!»

ΝΑΓ

Μωχαμέτ Τσουφίη

Ἐγεννήθη τὴν 19 Ἀπριλίου 1853 καὶ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ ἦν ἀνταξία τῆς θέσεως, ἣν βραδύτερον ἦν προωρισμένος νὰ καθέξῃ· διεκρίνετο ἐπὶ ἀδρότητι χαρακτήρος καὶ ἄκρα φιλομαθεία. Ἐνυμφεθῆ

εικοσαετής μόλις τὴν πριγκίπισσαν Ἐμινὲ Χάνεμ, θυγατέρα τοῦ πριγκίπου Ἐλ-Κάμη πασᾶ. Τὴν 26 Ἰουνίου 1879, ἐπιγενομένης στρατιωτικῆς τινοῦ ἀνταρσίας, διεδέχθη τὸν πατέρα του Ἰσμαήλ πασᾶν. Ὁ Μωχαμέτ Τεουφίκ κατέγεινεν εὐλικρινῶς καὶ δραστηρίως εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν διοικητικῶν κλάδων τῆς χώρας.

Ἐκ τῆς πριγκίπισσας Ἐμινὲ Χάνεμ ἐγέννησε 4 τέκνα: Τὸν πριγκίπα διάδοχον Ἀβδᾶς Χέλιμη πασᾶν (τὸν νεώτατον ἦδη Κεδίβην τῆς Αἰγύπτου), τὸν Μωχαμέτ Ἀλῆ, καὶ τὰς πριγκίπισσας Χαδῖγγαν Χάνεμ καὶ Νίμετ Ἄλια Χάνεμ.

Ὁ δοῦξ τῆς Κλαρεντίας

Ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ πριγκίπου τῆς Οὐαλλίας, διαδόχου τοῦ ἀγγλικῆς θρόνου, ἐγεννήθη τῆ 27 Δεκεμβρίου 1863· μόλις ἦγε τὸ 29 ἔτος. Πρὸ μηνὸς εἶδε πραγματοποιούμενον τὸν διακαῆ πόθον τῆς καρδίας του, τοῦ νὰ μνηστευθῆ δηλονότι τὴν ὥραίαν αὐτοῦ ἐξαδέλφην Μαρίαν τοῦ Τέκ, ἣτις ἔκφρων ἦδη ὀλοφύρεται ἐπὶ τῇ φρικτῇ συμφορᾷ τῆς. Ὁ ἀτυχῆς ἡγεμονίδης εἶνε υἱὸς τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἡμετέρου βασιλέως, πρῶτος δὲ ἐξάδελφος τῆς ἀτυχοῦς Ἀλεξάνδρας.

Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον

Ἐκ τῆς μεγάλης σειρᾶς τῶν δημοσιευθησομένων ἐν τῷ «Ἀττικῷ Μουσεῖῳ» εἰκόνων τῶν νεωτέρων ἀξίων λόγου ἑλληνικῶν κτιρίων δημοσιεύομεν σήμερον μετὰ τὸ Βουλευτήριον τὸ Πανεπιστήμιον μετὰ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ βέκτου καὶ συμπαθοῦς γραμματεῶς αὐτοῦ κ. Κ. Πολυγένοῦς, ἀριστοῦχου δὲ διδάκτορος καὶ ὑφηγητοῦ. Τὸ Πανεπιστήμιον συνέστη μὲν τὴν 26 Ἀπριλίου 1837 ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ὁθωνος, δι' ὃ καὶ Ὁθῶναιον ὀνομάσθη, ἐν τῇ περὶ τῆ Ἀκροπόλει οἰκίᾳ τοῦ Κλεάνθους, ἀνηγέρθη δὲ τῷ 1841, τεθέντος τοῦ θεμελίου

λίθου τῆ 2 Ἰουλίου 1839 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, τοῦ καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Δανοῦ ἀρχιτέκτονος Χ. Χάνσεν ἐγκρίναντος. Κατὰ τὴν πολιτικὴν μεταβολὴν τοῦ 1862 μετωνομάσθη Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον. Ὁ νέος πρότασις κ. Παῦλος Ἰωάννου, οὗ τὴν εἰκόνα ἐδημοσίευσεν πρὸ μηνῶν τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον», διακεκριμένος καθηγητὴς τῆς ἀνατομίας, εἶνε ἀνὴρ φιλόπονος καὶ μεγίστης ὑπολήψεως τυγχάνων ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ καὶ τῇ σπουδαζούτῃ νεολαίᾳ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ε. Κ. Βῆλον. Ἀπεστάλη ἐκ δευτέρου τὸ 9ον φύλλον. — Ι. Π. Δαμαχοῦρ. Νέος συνδρομητῆς ἐνεγράφη, φύλλα ἀπεστάλησαν· εὐχαριστοῦμεν. — Π. Γ. Σμύρνην. Ἀπηντήσαμεν. — Γ. Γ. Μόσχαν. Νέος συνδρομητῆς ἐνεγράφη καὶ φύλλα ἀπεστάλησαν· εὐχαριστοῦμεν· ταχυδρομικῶς σᾶς ἐγράψαμεν. — Μ. Μ. Μ. Καφρ Ζαγαῖ. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη· ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν. — Βιβλιοπωλεῖον ὁ «Φοῖνιξ». Ἀλεξάνδρειαν. Νέος συνδρομητῆς ἐνεγράφη· φύλλα ἐξ ἀρχῆς ἀπεστάλησαν πρὸς ὑμᾶς· ἀπηντήσαμεν. — Α. Μ. Odessa. Ἐπιταγὴ ἐλήφθη· ταχυδρομικῶς ἀπηντήσαμεν. Νέος συνδρομητῆς ἐνεγράφη. — C. F. C. Alexandrie. Διεύθυνσις ἐδιορθώθη. — Μ. Α. Σμύρνην. Ἐνεγράφη καὶ φύλλα ἀπεστάλησαν ἐξ ἀρχῆς. — Ὑποπρακτορεῖον Ἐφημερίδων. Καρδίτσαν. Ἀπηντήσαμεν. — Μ. Κ. Θήβας. Ἐχει καλῶς· σᾶς εὐχαριστοῦμεν λίαν. Νέος συνδρομητῆς ἐνεγράφη καὶ φύλλα ἀπεστάλησαν. — Ι. Π. Δαμαχοῦρ. Συνδρομὴ νέου συνδρομητοῦ ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Ἀποδείξιν θὰ λάβητε. — Βιβλιοπωλεῖον ὁ «Φοῖνιξ». Ἀλεξάνδρειαν. Φωτογραφία ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. Π. Μ. Πέργαμον. Ἀπηντήσαμεν. — Ι. Μ. Καβάλλαν. Ὁμοίως. — Μ. Α. Σμύρνην. Ὁμοίως. — Δ. Γ. Θήβας. Ἐγένετο κατὰ τὴν ἐπιτολήν σας. — Δ. Π. Λάρισσαν. Συνδρομὴ παρελθόντος καὶ τρέχοντος ἔτους ἔ-

λήφθη παρὰ δικαστοῦ Ι. Β. — Α. Π. Πάτρας. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν. — Χ. Σ. Κων/πολίν. Ἀπηντήσαμεν. — Π. Ν. Μ. Πέργαμον. Πρώτης ἐξαμηνίας φύλλα ἰδικὰ σας ἐστάλησαν ὡς καὶ ἀριθ. 11 καὶ 12. — Α. Μ. Ὀδησσόν. Ἀπηντήσαμεν. Α. Ε. Πύργον Βουλγαρίας. Ὁμοίως. — Ε. Ζ. Trieste. Ὁμοίως. — Γ. Κ. Sebastopol. Ὁμοίως. — Π. Ἐρ. Κ. Ὁμοίως. — Σ. Σ. Βῆλον. Ἐλήφθησαν· διατὶ ἐπεστράφη ἀποδείξεις Α. Κ; Σᾶς εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν φωτογραφίας.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝ ΜΙΤΥΛΗΝΗ

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου» ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου διεκόπη πρὸς ἄλλους τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ κ. κ. συνδρομητὰς, διότι ὁ αὐτόθι πράκτωρ Δ. Σημανδῆρης κατεχράσθη ἀπάσας τὰς συνδρομὰς, ἀνερχομένης εἰς 300 φρ. περίπου. Ἦδη εὐγενῶς προσεφέρθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν αὐτόθι ὁ ἀξίότιμος κ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΒΛΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ἔμπορος

πρὸς ὃν δέον ν' ἀπευθύνωνται πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐν Μιτυλήνῃ καὶ οἱ τὰ περίξ αὐτῆς μέρη κατοικοῦντες. Ἐπειδὴ δὲ πληροφοροῦμεθα ὅτι πολλοὶ τῶν τοῦ π. ἔτους συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ὦσι τοιοῦτοι καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἡ Διεύθυνσις, καίτοι σπουδαίως ζημιωθεῖσα, ἀπεφάσισε νὰ συμπληρῶσιν δωρεὰν τὰ φύλλα τοῦ π. ἔτους τοῖς ἐγγραφησομένοις κατὰ τὸ νέον.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Διὰ τοῦ ἀνα χείρας τεύχους τὸ «Ἀττικὸν Μουσεῖον» εἰσέρχεται εἰς τὸ 6' ἐξάμηνον τοῦ 4^{ου} ἔτους. Κατὰ τὸ διαστημα τοῦτο προσεπάθησεν ἀνευ θορύβου ἢ διεύθυνσις αὐτοῦ νὰ καταστήσῃ τοῦτο διὰ μὲν τῆς ὕλης ἐπαγωγὸν καὶ τερπνὸν ἀνάγνωσμα, διὰ δὲ τῶν εἰκόνων ἐπίκαιρον καλλιτεχνικὸν καὶ χρονολογικὸν εἰκονογραφημένον φύλλον, ὥστε δικαίως νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν τοῦ πρώτου καὶ μόνοῦ τούτου εἰς τὸ εἶδος του ἐν Ἑλλάδι. Βεβαίως, ὡς πᾶν ἔργον, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του ἔχει τὰς ἐλλείψεις του, ἰδίως δὲ τὸ εἰκονογραφημένον μέρος, οὗ ἡ ἐν γένει ἐργασία ἐκτελεῖται διὰ νεωτάτης μεθόδου ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' ὅταν τις ἀναλογισθῆ ὅτι ἀφ' ἐνός μὲν ἢ συνδρομῆ εἶνε γλισχροτάτη, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ καλλιτεχνικὴ ἐργασία ἐν Ἑλλάδι εὐρίσκειται ἔτι ἐν τῇ γενέσει τῆς, ὀφείλει μεγάλως νὰ ἐκτιμῆσῃ τὰς προσπάθειάς καὶ τὰς δαπάνας πρὸς εὐδωσιν τοῦ εὐγενοῦς σκοποῦ, ὃν λίαν ἀφιλοκερδῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιδιώκει ἡ ἔκδοσις τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου», ἥτοι τὴν ἰδρυσιν ἑλληνικῆς illustration. Ἐν τούτοις ἐλπίζομεν ὅτι καὶ τὰς ἐλλείψεις ταύτας τοῦ εἰκονογραφημένου μέρους οὐσιωδῶς θέλομεν βελτιώσῃ.

Ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ γ' ἔτους ἀνετέθη εἰς τὸν κ. Ἰω. Πολέμην ἡ διεύθυνσις καὶ εὐθύνη τῆς ὕλης τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου», διὸ παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ δημοσιεύσωσι τι ἢ νὰ ζητήσωσι πληροφορίας διὰ τὸ φιλολογικὸν μέρος τοῦ φύλλου νὰ ἀποτεινῶνται πρὸς αὐτόν, ἐπιγράφοντες τὰς ἐπιστολάς των «Πρὸς τὸν κ. Ἰω. Πολέμην, διευθυντὴν ἐπὶ τῆς ὕλης τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου», εἰς Ἀθήνας». Ὅτι δὲ ἀφορᾷ τὸ εἰκονογραφημένον μέρος, ἢ τὴν διαχείρισιν τοῦ φύλλου, παρακαλοῦνται νὰ ἐπιγράψωσι τὰς ἐπιστολάς των «Πρὸς τὸν κ. Ν. Ἰγγλέσην, διευθυντὴν καὶ ἰδιοκτήτην τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου», εἰς Ἀθήνας».

Ἀναγκαζόμεθα ρητῶς νὰ δηλώσωμεν πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐξωτερικῷ συνδρομητὰς καὶ ἀνταποκριτὰς ἡμῶν, ὅτι ὀφείλοισι νὰ σπεύσωσιν οἱ μὲν νὰ πέμψωσι τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν των, οἱ δὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν· ἄλλως ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς μηνὸς θὰ διακοπῆ ὀριστικῶς ἡ ἀποστολὴ τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου» πρὸς πάντας τοὺς μὴ συμμορφωθέντας πρὸς τὴν δήλωσίν μας ταύτην.

Εἰς τοὺς νεωστὶ ἐγγραφομένους συνδρομητὰς τοῦ «Ἀττικῆς Μουσεῖου» προσφέρονται οἱ δύο ὀγκώδεις τόμοι τοῦ π. ἔτους ἐκ 400 περίπου σελίδων, μετὰ τῶν εἰκόνων, ἀντὶ δρ. 12, μόνον 8 δραχμὰς ἐν Ἑλλάδι καὶ 10 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἐπίσης οἱ «Χειμῶνάνθοι» — συλλογὴ ποιημάτων ὑπὸ Ἰω. Πολέμη — προσφέρονται μόνον δρ. 2 ἀντὶ 3.